

Zdigitalizowano w ramach projektu „OCHRONA I KONSERWACJA CIESZYŃSKIEGO DZIEDZICTWA PIŚMIENNICZEGO”

2007-2010

Wsparcie udzielone przez
Islandię, Liechtenstein oraz Norwegię
poprzez dofinansowanie
ze środków Mechanizmu Finansowego
Europejskiego Obszaru Gospodarczego

Zrealizowano
ze środków
Ministra Kultury
i Dziedzictwa
Narodowego

Lib. I^{mo} Sect. V

Scriptores Historiae Principatuum

- Cap. 1. Scriptores Chorographici et Topographici
 C. 2. ——— Peram Wratislaviensem
 C. 3. ——— Peram Lignicam s. Wolauiensem
 et Alzeggensem
 C. 4. ——— Peram Silesiensem, Sandomiensem
 et Glogowiensem
 C. 5. ——— Peram Obnensensem et Konsterbergensem
 C. 6. Scriptores de reliquis Principatibus
 Libens, Dynastibus et Comitibus
 C. 7. ——— qui casus tragicos et alia
 Memorabilia descripperunt.

Christiani Rungii

Scriptores Sillesie.

Pars I.

Sectio V. Geographica. Scriptores Historiae

Principatum, et locorum singularium.

Leopoldi Joannis Scherfelinii

P. I. 7. d

Fina Sectio V. Singularium. Scriptores historia Principatum et locorum

Caput I.

Scriptores.

Chorographici et Topographici!

S. I.

Postquam supra sect. I. Cap. I. §. 1. 2. 3. 4. de
 quibusdam scriptoribus Geographia antiqua dictum
 est, jam specialim de Silesiis exponendum erit: qui-
 bus tamen Germanorum quorundam, qui in scriptis suis
 Silesia Geographiam tractant, notitia praemittenda. Se-
 bastianus Munsterus, Ingelheimensis Palatinus, primum
 Monachus Franciscanus, postea Reformatus, et Basilea
 Hebraeae Linguae Prof. Germanorum Strabo et Eodras di-
 ctus, mortuus peste 1552. et 63. primus Germanorum
 scripsit Cosmographiam universalem, historice et politi-
 ce tractatam suo tempore satis celebrem, quae prodit
 Germanice Basilea 1544. 1548. 1550. 1564. 1569. 1578.
 1592. 1598. 1614. 1628. in fol. latine ibidem 1554. 1559.
 1572. in fol. gallice Parisiis 1575. fol. multis acces-
 sionibus locupletata. Vid. Seimannus in histor. litter.
 Germanorum I. III. p. 340. et I. IV. p. 407. Gregorii con-
 albi in Novis Land. Claston p. 40. In ea libro 3. legi-
 tur brevis descriptio Silesiae, sed multis erroribus re-
 ferta, ubi multis alia dicitur Silesia habere duos ducatus
 praecipuos, unum in Liegnit, alterum in Schutted,
 nit, et alia. Vid. analecta Silesiaca sect. 1. p. 31.
 Abrahamus Ortelius Antwerpianus, Philippi II. Hispani-
 arum Regis Cosmographus + 1598. etas 71. edidit thea-
 trum orbis terrarum Antwerpiae 1570. fol. excusum et
 aliquoties recusum, in cuius Prima editione descriptio

2.
Silesia ex Münstero petita eosdem errores
errat, deinde lecto in sequentibus editionibus
alia melior Joh. Cratonis substituta est, quae cum
Beckensteinii rebus silesiacis germanice prodit, de
qua vid. supra sect. III. Cap. III. §. 3. Michael Ne-
ander, fons Lusatiae, Nicholaus Ilfeldensis Rector,
denique 1595. §. 26. Apr. Juliani albro. scripsit
Geographiam, cujus titulus: orbis terrarum partium
suevica exploratio, quae prodit tertia editione
Lipsiae 1589. 8. et post mortem Auctoris etiam
revisa. Ipsa eadem Geographia parvi momenti
est ~~et~~ singularia, quae de Silesia et viris erudi-
tis Silesiae et Lusatiae, itemque de auctoris vita p:
31. leguntur, observatione digna sunt, quae
tamen a prima editione exsulant. De auctore
vid. Melchior Adamus in vitis Philosophorum
p: 183. Gregorii non In Cand. Gaston p: 176. Zei-
leri ex Meriani Typographia Bohemia, Moravia,
et Silesia sect. I. Cap. III. §. 13. recensita est. ultra
eam Joh. Hübneri, Melisfanti Sociati Grego-
rii, Samuelis Grosferi, aliorumque Germanorum li-
bros Geographicos, in quibus fere tantum generalia
de Silesia leguntur.

II.

In scriptoribus filisius omnium brevisimus est Hen-
 ricus Petelius Curai. interpres, sect. II. Cap. 1. 86. qui in
 editione Wittenbergenfi annalium Curai anno 1582. folio
 edita parte tertia, p. 377. divisionem filisia in principa-
 tus et moiem urbium dedit, quae in postremis duabus
 editionibus eodem modo recedebantur. Atque quanto lati-
 us processit Caspar Schwenfeldius, in suo Stirpium ex-
 fossilium filisia catalogo, cui praemisit filisia geographi-
 cam delineationem, adjecto virorum doctorem catalogo
 vid. sect. V. Cap. 2. 8. 2. Plura tradit Henelius in file-
 siographia prima, Cap. 1. IV. et ulterius in filesiogr. re-
 nov. Cap. 2. 3. 7. Schickelius in Chronico libro 4.
 Cap. 1. pag. 1. Virolag Solius historiam incendiorum, Bra-
 tisl. 1679. 4. editam auspiciat a descriptione filisia geo-
 graphica: non de Cando Diss. in Poesier, Gronov. Ab,
 Gulm. Finschlin, Wad. Flais, in fil.
 Olafson, Breyer, Finschlin, Hanz in Hogenring,
 copiosissimas omnium est Luca in in Vindoburg,
 Gitter Parte III. et IV. item in in Finschlin Chronica,
 Discursu 10. p. 263. et ex eo Naal von Diss. in Parte 5.
 Ann. Gronov. Tomo 1. Cap. 1. pag. 1. Dissertationem
 chorographiam, de filisia, auctore Christiano Noth-
 nagelio, Prof. Matthes. Witteb. 1679. habuit Carolus
 Orlob, Osnensis, postea Concionator aulicus et Supe-
 rintendens Osnensis, tandem Vratislavia Subsenior
 Elisab. defunctus 1678. 17. 17. Aug. et 52. Ioh. Christi-
 anus de Nothlichen, Eques filisius, edidit: Lipsioburg
 de gaulon Finschlin p. 1. in Trizig 1723. de And.
 1734. 8. in qua geographia fuisse et satis bene de file-
 sia agitur. In catalogo mundinarum Lipsiensium au-
 tumnali anni 1734. promittitur: N. Topographia von

yank, Dilectio, mit accuraten Prospecten der min-
 deren Dörfer in Dillstede, und eine vollständige Beschreibung
 des Landes. Diese Arbeit ist von dem Herrn Johann
 Adam Schöner, in der Druckerei der Hof- und
 Landesbibliothek in Bonn, im Jahr 1741, in
 8. Theilen, in 12. Bänden, herausgegeben. Der
 erste Band enthält die Beschreibung der Dörfer
 in der Gegend von Bonn, der zweite die Dörfer
 in der Gegend von Aachen, der dritte die Dörfer
 in der Gegend von Trier, der vierte die Dörfer
 in der Gegend von Koblenz, der fünfte die Dörfer
 in der Gegend von Mainz, der sechste die Dörfer
 in der Gegend von Frankfurt, der siebte die Dörfer
 in der Gegend von Würzburg, der achte die Dörfer
 in der Gegend von Bamberg, der neunte die Dörfer
 in der Gegend von Regensburg, der zehnte die Dörfer
 in der Gegend von Prag, der elfte die Dörfer
 in der Gegend von Wien, der zwölfte die Dörfer
 in der Gegend von Pest.

Vigillatim urbes fiesia descripserunt: Lauren-
tius Decandersteinus, in Topographia sua Lipsiae 1606. fol.
qua adjecta est ultima editioni analium fursi, in qua
urbes celeberrimae fiesiae et Lusatiae breviter describun-
tur. Vid. sect. 2. §. 3. Copiosior est Schickelius Libro.
4. a cap. 7. 27. Luca in ubi Ambrosius in libro Parte 3.
et 4. in singulis principatibus etiam urbes et oppida aggreg-
notabiliores recenset. Henelius in fiesiogr. renov. §. ur-
bes ordine litterarum enumerat, quibus Scholiastes mul-
ta adiecit, et in fine capituli longum catalogum ar-
tium ex castellorum fiesiae p. 704. subiungit. Technerus
in Eysii Sylvis serie 7. urbes quasdam laudat et descri-
bit, scilicet Vratislaviam, Nigridium, Bregam, Schwid-
nicium, Paurariam, Cerrimontium, arcem et urbem Grö-
phorinam, Leobergam, Aurimontium, Boleslaviam,
Haynam, Steinariam, Glogoriam maj. Frystadium. De
Laurentii forvini Noviforo dictum fuit sect. 2. cap. 2. §. II.
Alios qui de una atque altera urbe peculiari scripto egerunt,
in capitulis sequentibus suis locis annotabimus. Distantias
urbium fiesiae ostendit Danielis Gomolsta, a remota in
urbibus Woy Woyen dicitur gary Ob. in 57. dicitur. Dicitur,
Oel. 8. Racovia in Scholla S. Anna custodi dicitur liber
antiquus, in quo origines urbium et castellorum fiesiae consig-
nate sint, Quod ex Chronico Vratislaviensi Multo referunt
habet Nonigheim Dicitur. anno 1737. p. 552. Est in
fra Cap. IV. §. 2. extremus.

[illegible]

S V

Hic etiam locum inveniunt, qui de montis Giganteo spectro, Hübneras dicto scripserunt. Id vero vel vulgi tantum fabula esse, (vel olim prado et latro aliquis, qui ad montem illum iter facientibus insidias struxerent) fuisse creditur. De eo in lucem exiit. M. Joh. Prætorii, Zellinger Palao-Marchici, *Demonologia Rubinzahlia*, l. i. in unius folio. Tunc non iam tantum Rubinzahlia, sed Altm, inquit, Bischofshausen, Gossum, etc. Hübneras. Prodiit tribus partibus Lipsiæ 1662. 12. et deinde aliquoties recusa, cui præmittitur Techneri carmen de monte Giganteo, cum auctoris metaphrasi germanica, qua in editione anni 1668. omisso Techneri carmine latino, sola recusa est. In præfatione avam, vocat Hor., sanctum ex fatali nundinatum, ipsius autum, nali 1668. citatur Adami a Mediorilla narratio Theologica historica de spectro Hübneras, vulgo de Rubinzahl, quod in montanis Bohemia, Silesia et Moravia iter facientibus sæpius sæla apparet, Colonia apud Stutorem; sed qua nunquam lucem aspexit. Eiusdem Prætorii sequebatur: satyrus etymologicus, de Hübneras in insidias de Rubinzahl, in 100. versibus, cum una inscriptione, in fine. Nascuntur Derivationibus, sunt rursus tractum compagne de Hübneras in Rubinzahl, si solum non gratia, tom Hübneras, Gossum, 1672. 8. In quo satyro p. 44. auctor nigenus fatetur, se multa confinxisse in *Demonologia* ejusque rei indicium esse, si in fine *Historia* ali cuius non addatur verborum conclusula abrogum, lacon. eam esse fabulam a se confictam. At nec reliqua *historia*, quibus verba ista subiciantur, ullius fidei sunt, nata scilicet ex narratiunculis aurigarum, tabellariorum, peregrinantium, aliorumque hominum auctori talia ab ipsis falsitanti sæpe imponentiam. Dissertationem de spiritu in monte giganteo Silesiorum, qui vulgari nomine Hübneras nuncupatur, apparet, Præfide M. Simone

Fridrico Tientzelio, habuit Valentius Voelcker,
 Lingius, Brunsvicensis, Mittel. 1673. 4. secunda vice
 prodit: de den Namen wegen seiner Antheiligen
 dessen vortrefliche Disposition, die das ganze
 fastliche in Weltberühmte Geseß, welche seit
 von Geseß zu neuen Disposition in Geseß
 theilweise in Geseß und mannichfaltige Geseß,
 auf und selbigen anstehenden präsentisch in
 vortrefliche Anstehen zu kommen gibt, und die
 curiösen sehr zum Teil sehr communicirt in
 die geseßsamst offerirt. Comples in Leipzig 1726. 8.
 Altor Libris initialibus prodit: Joh. Godofr. Velfer-
 tus, Nat. Med. D. et Pract. Nat. In altera editione ejus-
 dem anni omittuntur verba. (Ist geseßsamst offerirt.
 Tertia editio auctor prodit 1732. 8. Dem argumentum
 tractat M. David Zellnerus, in dem 2. Teil des
 Geseßsamst Mactura inquit, de quo d. 4. actum, ubi
 judicium de precedenti scripto vid p. 68. Etiam horti-
 culo exstat: Dispositione inquit, inquit, Mand
 Alage inquit, und curiösen Fortschel 1730. 8. G.
 Dalbins in miscellaneis Gerarde I. Libro I. pag. 6. 3. 4.
 Henclius in silesiogr: renor: 2. p. 154. Geseßsamst
 pha hercynia, 4. de Fortschel inquit.

DS VI

De monte sabotho Francisci Fabri carmen cita-
tum est sect. 2. §. 2. & 13. In Nicol. Henelii et Andrea
sangstebii Phaselo Catulli L. V. C. II. §. 2. exstat Joh:
Blaugius Parodia de sabotho p. 64. et Fecherus in Elysiis -
siliis serie I. de eo agit, ubi etiam p. 13. legitur parodia
Phaseli Catulliani Henelius in silesiogr. tenor. cap. II. §. 9.
p. 137. Igg. ejus quoq. mentionem facit, ubi in Scholiis ad §. 13.
ex Fecheris Joh. Vohessleri, sect. 4. Cap. 4. §. I. commemorat
ti, misera legitur relatio germanica Abrahamia Fratr. en-
berg, Equitis silesii (sect. 4. cap. 6. §. 1. de cive quodam puer
miseri Joh. Pter, qui circa annum 1750. speluncam quan-
dam hujus montis intrasse, ibiq. cum latronibz seu spectris
ad hunc locum condemnatis de illorum statu, bonis operi-
bus, viteq. emendatione, sermonem miscuisse fertur: qua
tamen ipsi Scholiasta fabulam credent de hoc ego mon-
tis sabothi dictum est sect. V. Cap. 3. §. 3. Flanckius de
silesiorum nominibus Cap. 8. toto assidue de nomine
sabothi montis disputat. Novissime prodit. Gottho-
fredi Henrici Burghardi, Med. D. Val. iter sabothi-
cum v. i. vni. fassellus. Conscribitur vni. ad 1733.
in di. folgenden Jahre auf den Jahnberg Johann Weyen,
wahrlich so wohl di. naturalist als silesiast, Conscribirt di.
so in Dillwien so bekannt mit vni. Conscribirt vni. des Welt
sozialen glogt sozial mit Dillwien. Conscribirt vni.
Erzberg 1768. item Casparis Gottlieb Lindner, das silesi-
sche silesische Jahn M. Johann Fournier von der
Abt. vni. di. di. Jahnberg, vni. di. di.
silesi. Abt. vni. di. Jahnberg 1737. fol. Anonymi di.
silesi. Abt. vni. di. M. Johann Fournier von der
auf den Jahnberg vni. di. Jahnberg, silesi.
berg 1737. fol. Autor est Joh. Carl Neumannus,
supra laudatus.

de Scherz sect. I. Cap. 5. § 1. Aconis-
 mus Philologus, de genuino fontis vera loco
 sitaque impletus est Vatis, 1715. 8. quo auctor in
 vicinia habitans, dum in oris fuit, verum fontis
 locum in Moravia, sed aliquanto obscurius elexit.
 Item etiam odam Alcaicam de Coera scripsit, quo
 legitur in in gylisom Norigkrita Dflr. m. 2. men-
 sa Augusto 1734. pag 307. ipsa cum gallicanum acti-
 one pro recensione Superiores scripti, in A. E. Lipsien-
 sibus facta. A Doctore Lindeto accepimus. et apud
 in araglinis Gollist von Lateinischen, M. Johan-
 sef von der Moll Grünshten Alr. Protoprobyst
 als Vaters Ulbrichingh siessberg 1738 fol. Ab eo-
 dem: M. 2. und selbigen Calimysen Gollist M.
 Johann sef von der Cobus Quelle ist in der Cobus
 fließt, nach der Vaters Ulbrichingh siessberg
 1737. fol. De arte Raco, opica concertatio poe-
 tarum Hirschbergensium variis carminibus pro-
 diit: Deumanni sine nomine, der Klugheit
 Zacher siessberg 1737. fol. siemil ruf. schied ist siess-
 berg von Klugheit Zacher, der mit schied ist
 schied ist G. i. e. Glacq siessberg 1737. fol. 170,
 neri, der Cob der Zacher siessberg 1738 fol. der
 von dem Geist der Zacher siessberg 1738 fol. der
 in der Cob der Zacher siessberg 1738 fol. Deuman-
 ni der Zacher siessberg 1738 fol. Non gens
 Zacher, nach der Zacher siessberg 1738 fol. Zacher
 der Zacher siessberg 1738 fol.

vii Galesotti Nymphaeum Vindob. ad 1738. p. 143. pag.
 et p. 360. de exitu huius certaminis. H. Godofredo
 Shilone, latus, amnis inferioris silisia exiguus qui-
 dem clarissimus tamen, actu publico commendatus
 est in rebus huiusmodi ad latus ludo i. e. Goldbergenfi
 ad 1675. mens. Junio. Tschneri Latus fecit 2. pag. 5.
 s. q. aduolatus est. De eodem fluvio D. Lindner
 nus carmen germanicum meditatus. —

S

VIII

Jam etiam de mappis Geographicis Silesia, earumque
 autoribus dicendum. Oederburgerus lib. I. Cap. I. § 16.
 in thesauro rerum publicarum volumine quarto p. 522.
 de Bohemia agens, in laudem istarum tabularum scribit:
 nullius regiminis totiq. Germania tam exactas habet
 mus tabulas, quam Silesia et Comitatus Glacensis. In
 his autem concinnandis facem ceteris pretulit Mat-
 tinus Helwigius §. 7. citatq. qui ad 1561. Silesia
 chorographiam ligno ac sculptam dedit Nissa per Jo-
 hannem Ereltiger, cum decemali, quam dedit
 Nicolao Theodoro Genat. Vratiss. et tum etarii pre-
 fecto, postea et jam Ducatus Caputaneo, cujus insignia
 cum anno 1561. in omnibus editionibus relecta fuerunt.
 Postea dedit hujus tabulae explicationem hoc titulo: *Tabula
 uniuscuiusque Dispositionis Magarum, raq. in idem locum
 quod urbem, sicut in hollomum Regimio, ad
 in Stad, Dispositio in Doytro asu Misi zu funder, Gortel
 1564. 8.* Quod scriptum fere omnibus ignotum fuit, donec
 manifestaretur in du. Dispositionis Noningstrum ad. 1736.
 p. 249. Iterum excusa est cum dedicatione eadem, The-
 odore jam dudum mortuo, impensis Davidis Albrechti,
 Bibliopole Vratissao. Signitii per Nicolaum Vismiro,
 1603. Tertia editione recudebatur cum dedicatione ad
 Johannem Georgium I Electorem saxonicum directam,
 impensis haredum Johannis Eyeringi et Johannis Per-
 fetti, Bibliopolarum Vratissao. per Augustinum -
 Grunder, Typographum Bregersem, Dresla vel potius
 Brege 1627. quarta editio prodit, Dresla 1642. dedicata
 camere regia in Silesia ab haredibus Eyeringianis quin-
 tum impensa est cum dedicatione ad senatum Vratiss. per
 Johannem Güntherum Joet, Typographia Bau-
 manniana prefectum Vratissao 1738. cum perulian

in Descriptione et auctoris et ipsius tabula,
 atq; etiam explicatione supra citata, me auctore
 ita ad ornata, sub hoc titulo. M. Martin solmigo
 Erst. Land. Oberst vom hertzogthum Silesien, hiet
 Carl von Silesien in Silesien, Carl von Silesien
 Joh. Joseph. Dringel. Silesien 1788. 8. Et hac facie
 venalis est in typographia Baumanniana Vratis-
 lavia, quatuor scilicet continetur constans, in cu-
 jus margine insignia principatum Silesiae et cu-
 jusq; urbium primaria visuntur. Auctores hujus tabu-
 lae et ipsius auctoris sequuntur in elogio Heneli-
 ano Cap. VII. Silesiogr. renov. p. 389. reliqua vidi
 in ipsa descriptione mea.

S IX

Hac tabula postmodum forma minori, sita in-
verso, et limitibus adjectis in ad micisa est, non magis Hel-
wigii plerumque retentum donec Janas scultetus eam sine
nomine Helwigii exhibuit. scilicet Helwigius superio-
rem partem tabulae versus meridiem direxit, ita, ut sile-
sia superior in angulo orientali et meridionali inciperet,
obliqua tractu in angulum occidentalem et septentriona-
lem definat, non magis superioris et inferioris silesiae tan-
to melius ipsi sita quadret, et sic etiam vera cursus
rectius ex superiori in inferiorem tendat quare causa
Nicolaus Pothius, Helwigium aduersus censores de-
fendit, quod praeter morem quidem Geographorum non
autem sine ratione situm inversum exhibuerit, quae
causa cum multis aut ignota aut non observata fuerit,
cuiuspende praebuit occasione m. Pothii historia ri-
centiorum p. I. sed situm hunc Abrahamus Ortelius
mutavit, eamque versus septentrionem dirigens, superio-
rem silesiam in inferiore, et inferiorem in superiore
parte tabulae collocavit, veramque cursu ascendente pin-
xit, ut potius Geographorum legibus respondeat. Ad id id
in super silesia limites, conspectis punctis notatos, qui in
lignea Helwigii tabula desunt, neque commode ligno expri-
mi poterant. At hoc modo primum ari micisam extraxit
Ortelius in Theatro orbis terrarum, quem postea alii
liqui omnes secuti sunt. Ortelius in prima editione
theatri sui a 1570. editio. no. 26. hunc titulum fecit:
silesia typus descriptus, et editus a Martino Heil-
wigio, Wessense et nobili viro Nicolao Theominger dedit
catus a. 1567. In editione anni 1595. no. 67. titulus
emendatur ita: silesia typus a Martino Helwigio Wess-
ense descriptus et nobili Polog viro Dno Nicolao Theominger
gero dedit. et sic etiam in reliquis editionibus istius thea-
tri exprimitur. Ad hujus normam, sed sine limiti,

8

bg, ligno incisa reperitur in quibusdam editioni-
 bus Cosmographia Müstéri, a M. Davide Wol-
 genkino, Vratislavi et Matheos Doo: Argen-
 taurensi ao. 1587 adornata. Quae deinde sculpta
 fuerunt tabulae, Helwigii nomine miserum ca-
 rent, donec Guilielmus vel Johannes Blaeu, Cal-
 cographi Belgici in novo Atlante suo ao 1649, edito
 nitidiorum dederunt, cum limitibus omnium princi-
 patuum et ducatus liberarum, tum existen-
 tium, in qua Helwigii nomen praefixit, sed post
 eam evanuit, cuius titulus est: filiorum Ducatus
 a Martino Helwigio. Nisense descriptus quam
 tabulam Jonas Scultetus imitatus esse videtur,
 ut ex figuris Cereris et Panis circa titulum ex-
 istentibus, et ex Blacurania mutuo petitis col-
 ligere licet. Plura vid. in descriptione mea tabula
 Helwigiana § 8. recensita.

S X

Tandem vero circa mediam superioris seculi
 studium Geographicum in Silesia efflorescere
 coepit opera Gona sculteti, supra sect. II cap. 5.
 § 8. descripti qui varias Silesia et principatum
 ejus tabulas confecit, ita, ut illo tempore haud ali-
 qua provincia fuerit, qua tot tabulas speciales exhi-
 bere posuerit, quam Silesia, ut recte judicavit Adem-
 burgerus supra § 8. Ab hujus sculteti diligentia
 habemus ducatum Silesia ceteris tabulis antea
 editis emendationem, ducatumq. Valentino a Stoes,
 sel, Sigismundo a Los, Casparia a Stosch, Godofredo
 ab Flaugwitz, excudente Johanne Janson Joneo in Pa-
 tavis, quae tabula etiam in hujus Janssonii Atlante no-
 vo anno 1649. ex a. Tomo 1. reperitur, eamq. supra ex
 Blawania multis petitiis dixi. Hanc Tab. Funcke,
 Norimbergensis, nulla parte auctam recedit, sed Theor-
 dorius Dancerts, Petrus Schenck, Johannes Batista
 Homann, Matthaeus Seutter, et Vicentius Coroneli,
 li, reipublica Veneta Geographus ex particulari-
 bus mappis sculteti aliquanto locupletiorum deduxit.
 In quibus autem nulla nomina otiose exprimuntur
 sunt. Ex his deinde tabula forma minori confecta-
 fuerunt. Initio hujus seculi in lucem exiit: Germani-
 a Austriaca seu Typographia omnium Germaniae
 provinciarum, augustissime domii austriacae hereditario
 jure subjectarum etc. studio et labore cujusdam societatis
 Jesu sacerdotis, Vienna Austria, 1701. fol. In qua ma-
 ter tabulas Austria, Styria, Carinthia, Carniola,
 Tyrolis, Bohemia et Moravia, etiam duc: Silesia

tabula reperitur, quam J. A. Pfeffel et
 C. Engelbrecht fecit et excudit Vienna; addita
 est, uti et reliquarum provinciarum tabulis, de-
 scriptio regionis et urbium. Hanc mapam ea-
 dem forma expressit Christianus Weigelius, Calo-
 cognatus Norimbergensis. Ad hunc modum sculp-
 ta est tabula, qua praefigitur Tomo II. in Descrip-
 tionem Ann. Chron. quia praeter alios omnibus hoc
 peculiare habet, quod dynastia libera Bythoniens-
 sis, seu Beuthensis superior in confinio principatus
 Oppolensis suis limitibus circum scripta sit, qua
 nulla in alia mappa ita signata conspicitur. Sed
 tabella illa exigua, qua Tomo I. in Aron Ebermichi
 praefigitur, nullius momenti est. Taceo citati Wei-
 gelii Atlantam portabilem Germania, Norim-
 bergae 1723. excusum, in quo et typus et descrip-
 tio Silesiae invenitur.

§ XI

Idem scultetus in chorographiis principatum Silesiae
 dedit Silesiam inferiorem una tabula ex-
 pressam, dedicatamq. Georgio, Ludovico et Chris-
 tiano, fratribus et Ducibus Lignio-Pregensibus,
 situ, ad Orientem directo, ut vera apparet in-
 ferio, excurrente Iansoni et Blavio in quorum
 altantibus reperitur, quamq. Vincentius Coronelli reca-
 dit. superiorem quoq. Silesiam a Iansoni, et ali-
 am a Blavio sculptam, eodisse scultetum affir-
 mat Gregorii Com. Am. Cam. Glogau Cap. 38.
 p. 524. Sed quas nemo vidit. Itaque scultetus, una
 cum Georgio Verthner, Theol. S. publicavit ducatum
 Brellanum, sive Vratislaviensem, in scriptum Guilielmo
 Nusslero, Consiliario Lignicensi, operis promotori pre-
 cipuo, cum typo urbis Vratislaviae, in signibusq. civitatis. Sed in
 nova editione Georgio Carlwirth, Baroni Silesio in-
 scribitur, et hunc ducatum etiam sculpsit Henricus
 Hondius, Belgae. Huius sculteti opera porro habemus
 ducatum Lignicensem, cum ducatus in signibus, dedica-
 tum Georgio Rudolpho, Duci Lignio-Pregensi et
 Goldbergensi, qua dedicatio in nova editione omittitur, et
 urbis Ligniae conspectus adjicitur. Ducatum Wolanum
 situ versus orientem directo, eodem Duci ducatum, cum in-
 signibus ducum Lignensium, in prima editione superio-
 rem, in nova inferiorem occupantibus locum, sicut Hen-
 rius sita versus septentrionem directo expressit.
 Ducatum Glogaunum, prima editione dedicatum Dno
 Georgio Vladislao, Dno Balthasari Fridrico patruelis
 ac fratribus a Nosth, Iphirna utriusq. hereditariis se-
 cunda cura confectum cum insignibus Ducatus sine de-
 dicatione. Ducata Glogaunum cum districtu Episco-
 pali Nisensi, in scriptum Ottoni Henrico de Raschm,

operis Patro; quem etiam recedit Mosis Pitt, Co-
 mitatum Glacensem, quondam silesia partem,
 nunc regni Bohemiae limitibus comprehensum.
 Alia huius comitatus tabula invenitur in Georgii
 A. Lurii Glaciographia, Lipsiae 1623. 4. edita. Con-
 cinnaverat etiam scultetus Ducatus Pregel-
 sis tabulam, sed qua incendio perisse dicitur.
 Antiquiores editiones Tabularum sculteti continentur
 Jansoni. Sunt recentiores separatim duntaxat,
 quibus in sculteti sequuntur nomina Petrus Schenck
 et Geordi Valentini sculptorum Amstelodasium, ad
 quos officina Jansonica, simulq. tabula silesiaca
 pervenerunt.

XII

Præter sculいたum hanc Matheseos partem
 excoluit Fridricus Lühnovius, seu Lühn, Polcoluca,
 nus, Geometra et Astronomus non proletarius, civitatis
 Goldberg. Notarius 1673. festo Michaelis. Cfr. supra sed.
 V. Cap. V. §. 2. Hic publici juris fecit Ducatum
 signicentem, Christiano Duci Sijgis. Pregonsi destina-
 tum, sed mortis intervenitu Georgio Wilhelmo filio ob-
 latum sculいたiano correctionem sculptore Godofre do-
 Barbschio, Fridnicensi. Ducatum Fridnicensem, ab eodem
 autore diducatum prima editione Christopho Leopoldo
 Schaffgotschio com. Ducatus Fridnicensis et Ja. tam
 Capitaneus, sculptore B. altera editione inscriptum
 in L. B. a. Hofitz. Ibidem horum tam Capitaneus, sam-
 libus excusum, tertio cum eadem d. one excusum
 dederunt Petrus et Gerardus Valca. Ducate tantum,
 munus patum eidem Schaffgotschio, quem novissime
 recudit Petrus Schenck cum Privilegio regis Poloniae
 sine dedicatione, additis verbis Jauroricensi et Hirschber-
 genfi. sed ha. tabula Lühnoviana a Barbschio sculpta
 sunt rarissimæ. Utrum principatum et Fridnicensem
 et Jauroricensem una mappa conjunctum luci publice
 exposuit Godofredus de Rochles, reipubl. vral. Profano,
 tarius, et iudicis Ecclesiastici secretarius 1725. d. 23. Sept.
 172. quam charlam primo quidem Josepho Roma-
 norum regi consecraretur, postea vero mutato nomine
 Leopoldo Imperatori obtulit, et postremo etiam Carolo
 VI. Imp: hodiernum gloriosissimo nuncupavit. A-
 Leopoldo pro dedicatione long. aureo cum appenso numisma,
 te donatus est.

S XIII

Post haec Daniel Sinapius, pastor Lutzen-
 nensis, in ditione Gissenensi, et Leonhardus David-
 Hettmannus, pastor Masfensis in ditione Berol-
 stadiensi a. 1712. Ducatus Gissenensis delineationem ex-
 hibuerunt, dedicatam Carolo Friderico Helonensio, et Carolo
 Berolstadiensi ducibus, una cum dynastia libera War-
 tenbergensi, et maxima parte Milicensis ac Trachenbergen-
 sis, a sculptore Christiano Winckelero: quam tabulam
 Petrus Schenck, junior, Amstelodami reuocit sine dedi-
 catione et auctoribus Tabulam ducatus Teschinerensis cum
 parte dynastia Plesensis a. 1724. delineavit et sculpsit,
 atque Leopoldo Iosepho Carolo Duci Lotharingi
 et Teschinerensi jam defuncto dedicavit, Jonas Mi-
 grinus, Hungarus tunc temporis Collega Johanne Te-
 schinerensi Evangelicae, postea vero sacerdos in Hungaria:
 quam reuocit, M. Joh: Vidoricus Andrea, sed
 ultra prohibita est. Dynastia Trachenbergensis deli-
 neatio in Belgio excusa, Francisco. J. P. de Des-
 selrode et Trachenberg consecrata est a Joh: Chri-
 stiano Perger. Vals scriba vulgo, Cancellista dicto:
 Cfr: supra scilicet 3. Cap: 4. 3. 4. Dynastia Beltha-
 nensis inferioris intra ducatum Silesiensem sita
 tabulam Blavius in Atlante suo exhibuit. Typum
 dynastiarum Fürstenstein et Friedland in ducatu Silesie:
 quum agnoscentium Conrad: Ernest: Maximilianum
 comitem de Hochberg dedit Joh: Georgius von Spar-
 niger, sculptore Joh: Pscherningio Regensi a. 1717.
 addito catalogo omnium dominiorum, finitiorum, quo-
 rum fines numeris Arithmeticis distinguuntur. Jam
 vero Augustissimi Imperatoris nostri mandata et sum-
 ptibus principum ac ordinum Silesiae omnium prin-
 cipatum et dynastiarum nova tabula confecta

sunt a Joh: Wolffgango Wielando, architecto
 militari Casares, H. 1736. d. 1. Octobr: qui eas
 accurate et nitide delineatas ordinibus silesie
 exhibuit, jamq opera heredum Romaniano,
 cum Norimbergae charta maxima excudun-
 tur, numero octidocim, in quibus generatim
 silesia in duas tabulas divisa est. Christianus
 Ezechiel in pref: nostra § 17. et alibi lau-
 datus, concinnaverat tabulam ducatus Offensis,
 speciatim vero Viduae et Stobra fluviorum, cum
 exacta descriptione omnium urbium et pagorum,
 sed qua incendio perit. Vid. Lins. Saul D. 173. p. 223.

S XIV

Denique etiam mentio facienda est etrum tabularum Bohemiarum quibus demonstrare conatus est Vera tum Danubio per fluvioides Mora, via conjunctionem in meliorem usum mercatura et commercio. Titulus tabularum est. *Tabulae Bohemiarum* in *Donau mit der Oest. u. d. March, Europa, seu ambo Dispositio in maiorem partem fluviorum, et Danubio. etc.* auctore Notario a Voigt M. Geiffert, sculpsit Vienna, Haec tabula excusa fuerunt 1700. 1709. 1722. Vid. de hoc consilio Sibirgus ad caput V. s. l. et Specimen huius conjunctionis figura aenea expressum in *don. Natur. in Medicin. Gr.* *Pragae* 1708. mense Maio, p. 1116 segg. Huc etiam referenda est tabula postaria provinciae Bohemiae soci. Jesu, pro quolibet domicilio tempus viamq. posse abeuntis et rediuntis exhibens, juxta cusum illius ad 1708. observantium. Auctor ejus est D. Christoph. Heinrich, soci. Jesu, quondam in universitate Vratislav. Theol. moralis et Mathes. Prof. jam mortuus, cujus etiam exstat altitudo poli, s. latitudo Geographica Vratislavia, edita Disce 1708. 4. et senat. Vratisl. in scripta: *qua altitudinem poli Vratisl. statuit 51. graduum et 7. minutorum* dum vulgo statuant 51. graduum et 10. minutorum. sic Godofr. Schottzianus Brengensis, et U. S. Georgii Rudolphi Ducis Silesiae Consiliarius, J. 1661. et 58. omnium urbium Silesiae longitudo et latitudo consignasse dicitur. *Philosophia in dedicatione Chronici* Ceterum de omnibus Silesiae mappis eorumq. auctoribus et bonitate virgine rosus Boh. Ferdinandus de Halmenfeld, eques siles. Geographiae ut studiosissimus, ita peritissimus, opus quadruparatum historico-Geographico-Silesiacum, s. historiam mapparum Silesiae conscripsit pondum editam. Ex qua index accuratus omnium tabularum traditus in *don. Grunsson* *Uring* *toilm* 1756. p. m. 248. segg et praecipuasum *Plesiacus* de mappis miter secolatio 1757. p. 176. segg *Ch. la.* *byntinus* *Silesiae* p. 105.

serum
I^o

Caput II.
Scriptores.
Vratislaviensium!

Primum recensendi sunt historici universales,
aut qui, dum alia silesiaca tractant, etiam serum tra-
hant mentionem faciunt: De principatu et ur-
be Vrat: eorumq dominio ac statu politico ecclesi-
asticoq praeteris Videndus Fridericus Luca in Du-
m. h. u. i. g. i. f. i. s. m. p. 4. Cap: I. toto p. 812. fgg.
de principibus Schickfusius in chronico L. e.
et scriptores Genealogici supra sect 2. Cap: 4. S. 8.
vid. de urbe idem Schickfusius Lib 4. Cap: 8.
p. 44. Nicol. Pohlius in historia incendiorum
saliquoties allegata p. 9. exhibet descriptionem du-
catu Vratislao: sub titulo: Von der Gm. d. m. i. f. i. s. m.
S. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
M. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
Et pag: 18. descriptionem urbis Vrat: non s. d.
Vrat. Compl. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
C. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
G. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
V. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m. d. m. i. f. i. s. m.
Idem Pohlius quam plurimas res Vrat: in h. e.
merologio silesiaco Vratislao: supra laudato S. II.
C. III. S. 3. Et de incendiis ducatus et civitatis
Vrat: ex instituto agit in historia incendiorum
p. 1. fgg. De origine et nomine Vratislavia vid.
Martinus Flancius in exercitationibus de
silesiorum rebus Cap: VII. p. 171. fgg. Diss. i. f. i. s. m.
Vrat. Chron. S. II. C. II. p. 243. Conf. in
fra P. II. S. II. C. IV. Delineationem urbis an-
tiquam ligno incisam repraesentat Hartmanni

Schadeli chronicon Norimbergense
editum Norimbergae 1493. fol. maj. p. 217.

Locutionem vero ao. 1587. aere expressam
habet Georgii Braunii theatrum civita-
tum orbis terrarum T. I. n. 42. quo totius
orbis ichnographia ostenditur. Hoc tempore
urbis conspectus variis tabulis recentissime
excusis exhibetur. Item conspectus diver-
sorum locorum et aedificiorum civitatis alii
quot tabulis non ita pridem prodierunt.
De ducatus Vatis. tabulo chorographica
dictum est Cap: anteced. §. II.

S II

Peculiares Descriptiones urbis Vratisla-
 viensis varia Cantus, tum profatum metro ex,
 presso. Omnium antiquissima, licet editi-
 one postrema, est Bartholomaei Aeni, Vra-
 tislavia, quam sub initium seculi 16. conscrip-
 tam, e codice MScho primum vulgavit Genero-
 sus Dñs de SOMMERBERG una cum regno
 Vaniano. Vratisl. 1722. 4. De quibus conf. S. II. C. II.
 §. I. His idem Dñs de Sommersberg inferuit lem-
 mata historica in compendium rediguntur, multaque
 tabilia alibi non obvia leguntur. Atq. hoc editore
 habemus etiam annales Vratislaviens. ob ao. 1149.
 ad annum 1490. conscriptos anno 1518 in J. II. scripto-
 rum silesiacorum no. 6. De quibus vid. prefatio
 istius Tomi p. 9. Idem etiam de Vratislavia eiusq.
 satis sub diversis regibus egit J. I. scriptorum p. 260.
 Antequam haec omnia ederentur, ceteris can-
 tis praestabat Nicolai Henclii Proslographia, in
 lucem data Jussu 1613. 8. Exstat etiam ejusd-
 em Vratislavi Jena 1658. 8. a filio editum, contin-
 ens Observationes philologicas, eruditiones insignes,
 les sat locupletes, sed quae verum Vratisl. nihil ha-
 bent. Theodorus Crusius miscellanea silesiaca con-
 tinuata, siue partem alteram emisit Lignicii
 et Lipsia 1728. 8. In quibus collegit scripta
 ad solam Vratislaviam pertinentia, et annotation-
 nibus suis instructa, de quibus paulo post suis locis
 dicetur. Danielis Alneri Vrat. legum Studiosi
 oratio de Vratislavia silesia metropoli habita est
 edita Vitebergae 1628. 4. recusa est in rusii miscella-
 neis continuatis p. 23. Dissertatio de Vratislavia
 silesiae metropoli, habita praefide M. Joh. Lehmanno

Silesio respondente Joh. Andrea Mau-
 ersbergero, (P. II. C. I. §. 13.) Witteberga
 1668. A. etiam recusa in miscellaneis Crug-
 sianis continuatis pp. 15. Joh. Tammi, Frey-
 berga - Silesii, postea Pastoris in Herzm-
 lausshütty et Litzen, ornamenta Vratislavia
 oratione exhibita Jena 1672. fol. Obijt auctor
 ao. 1708. d. 15. Jul. et sq. ceteris vita legi-
 tur in concione funebri, quae infra adductur
 Cap. 7. §. 2. Nomina dignitatum et offi-
 ciorum ecclesiastico-politicorum, personarumq.
 eadem administrantium in urbe Vratislavia, recen-
 set aas jnglshbrnd. Gynpland. Prodiit primum
 Lipsia 1701. 12. me auctore, literis tam in
 Gymnasio Elisab. vacante; sed subsequenti tem-
 pore per alios accessiones facta sunt usq. an-
 num 1720. 4. publicavit; a quo tempore filii
 ipsius singulis annis, sed forma 12. oblonga
 continuantur. Non ita pridem prodiit: Quibz
 aufgeführt Emburger Interjekt. Mon. 1721.
 Dignitaten von der Kaiserf. in König. Breslau
 in Pflanzung der Elisabeth Gynpland,
 1721. 8. in Pflanzung. Gynpland, Gynpland.
 1721. 8. in Pflanzung. Gynpland, Gynpland.
 Gynpland, Gynpland. Auctore Da-
 nielle Gomolze.

S III

Alia et multa praestantiora in MSc.
his latent: Petri Ephelœni Norimbergen-
sis, secretarii senat. Vrat. Chronicon Vratista-
viense, res Vratislaviensium sub et cum Geor-
gio Podiebradio, Rege Bohemia ab ao. 1440 —
1478. gestas comprehensens, in curia Vrat. serva-
tur germanicum, in Bibliotheca Elisab. lati-
num, sed locupletius germanico. Geographica
Chronica, Epistola 2. historica 1. fasciculis 3. Ex
eodem Martinus Hancovius, multa excepit in
vitis Podosi et Rudolphi Episcoporum Vratislavi-
ensium. Hancovius de Silesiis alumnigenis eruditus Cap:
8. et 9. Huic gemina est. Historia civitatis me-
tropolitanae Vratislaviensis, sub regno haeretico Georgii
de Podiebradio, autore Nicol. Tinzmann, senat. Vrat.
illius temporis vivo et fido teste consignata: quae
in bibliotheca aliqua illustri Silesia assevari di-
citur, et quidem ipsam ejus photographum. De
utroq. vult. *Annalecta Silesiaca* sect. 1. p. 25.
26. Joh. Mebas, cipis Samslavienses an-
nales Vratislavienses ab initio sec. 13 ad annum
1535, deducti, etiam reperiuntur in Bibliotheca
Elisabetana. *Annalecta Silesiaca* p. 34. Fran-
cisci Fabri origines Vratislavienses, s. excerpta
privilegiorum Vratislaviens. descripta fuerunt s. 3.
C. 3. B. 4. In Bibliotheca coenobii Henricho-
viensis dicitur assevari Danielis Rappolti liber
Msc. de Republica Vrat. Vid. *götsche Münzkabinett*
1737. p. 110. Nicol. Jöhlii annales Vratislavi: aut
potius universa Silesia laudari s. 2. C. 3. S. 8.

Nicol: Henelii Preslographia reno-
 rata, tot accessionibus locupletata, ut, quae,
 primum 1691 edita. 6. Capitibz asolveba-
 tur, in 1707. duodecim capita excuenter, recensens,
 tur a Phorio Epistola 1. f. fascic. 2. sed ube-
 rius a Ligero in silesiogr: renov. Cap: 7. p. 18.
 fag. Dns de Helwig de se constituerat, sed consi-
 dum mutavit, cuius rationes exponit Episto-
 la ejus aliquoties citata in Epist. Dzal. I. 2. t.
 p. 634. Promiserat, editionem Dns de Somerberg,
 in fine praeferat. I. II. scriptorum praefixa; sed in calce.
 III. ob rationes graves intermissam signi-
 ficat. Andree ab Asig et Chigensdorff,
 fundici Vrat: annales Vratislavienles, et alia
 ejusdem collectanea historico. politica Vrat:,
 duo: aliquot Tomis comprehensa, intra vinum
 curia deposita sunt ut refertur in castro doloris
 et templo honoris, Asigiano, exstructo a Eu-
 gente filio et edito Vrat. fol. postquam pater
 diem supremum obiit 1676. 6. 10. Maji, et
 58. Antonius Pausius, Vrat: Matthias Pausii,
 Notarii Vratislav. filius, ao. 1559. Colonia
 Agrippinae degens, De urbe Vrat. librum scripsit,
 se dicitur; Sed quid illo libro tractaret, igno-
 rat, nisi quod ex fragmento quodam hodie su-
 perstite appareat, agisse eum, inter alia de
 beneficio quodam Vratislavienfium, in urbe Co-
 loniensi et Herfordensi in Westphalia, liti-
 teris Operam dantium, qui una cum institu-
 tione et hospitio, etiam victu et amictu gratu-
 ito gavisi fuerint Vid: Analecta silesiaca I. I

S. 31. 32. S. Joh. Godofr. Baro hi-
 storiam Ducum Vratislao: ex marmoribus
 sigillis, et aliis monumentis vindicata
 et illustratam scribere constituit. Vid. spec:
 4. miscellan. meorū in fine.

S IV

Qui stylo poetico Vratislaviam descripserunt, non pauci sunt. Tobia Coberi (supra. S. II. C. 3. §. 10.) et S. S. C. I. §. I. Vratislavia sive Rudorgis, carmine heroico descripta, lucem vidit Lipsiae 1593. 4. Christophi Schwartzbachii sch: Magdal. quondam Collegae, Vratislavia carmine elegiaco descripta, Vratisl. 1630. 4. Henrici Mühlpsfortii Curiae Vratislav. Registratolis Vratislaviae descripta augusta fides, carmine heroico descripta in poematibus suis Latinis Vratisl. 1687. 8. editis p. 37. legitur. Georgii Schoebelii a Salsenfeld, Vratislav. Consilarii Caesarei bibliothecarum Vratislav. Inspectoris, societatis fructi fere membri, et postremo Canonici Magdeburg. Germano Vratislaviae decor, consistens in Palatinis et Palatinis utrobique magnificis, stylo phidriaco et filo pythico & admodum sumptuosus, Vratisl. 1667. fol. Ibi liber sumtuosus exhibet tum figuras, tum etiam laudes Vratislaviae, curiae artis, Gymnas. Elisab. Bibliotheca Magdal. et armamentarium acrostichis expressas, nec non icones omnium senatorum syndicorum, et secretarium, isto tempore viventium, tandem Mühlpsfortii Vratislaviam modo citatam, obiit Schoebelius 1680. d. 17. Nov. et 41. cuius vita exposui in praefatione praemiorum distributioni praemissa, post actum de mirabilibus historiae patriae 1728. productum, ubi simul numus Schoebelianus explicabatur. M. Joh. Andr. Mauersberger S. 2. vit. germanico carmine dedit: Der Plan der Wollbrunnstadt, das hängt. Dissert. Wey 1679 fol. Alii brevioribus carminibus aut epigrammatibus Vratislaviam

laudarent. In his primum locum oc-
cupat, qui inter Poetas Silesia et Vratislavia
primos referendus est, Pignusmundus Jagi-
lus Iunior, Vrat-avito nomine sine dubio Em-
salis dictus, hactenus plane ignotus, qui extem po-
ralitates Vratislavia edidisse dicitur Vratiss. 1503.
prout traditur in *In Proffindum vto Dyffin*
ssm Bibliothec. fol. ult. Vro prefat. nostra.
§. 14. De quibus nihil aliud scimus, nisi quod
fuerint epigrammata latina, referente Henelio
in *aditamentis Silesia rogata*; ipse liber in
bibliotheca quadam latet in *Labyrintho si-*
lesiaco p. 527. ex alterius relatione citatur
Jagiluci Lob in *Vrat Conflan* in *Antiqu*
Admon. quia iam dicti Jagiluci ex tem po-
ralitates Vratislavia esse creduntur, qui eti-
am extemporalitates Lipsia scripsit. M.
Wenceslaus Clemens, Bohemus exstet, edidit
anagrammata et epigrammata enoemiastica ali-
qua in Vratislavia, Vratiss. 1626. 4. Valer-
tini Acidalii, Wiltstodhiensis Marchici, Med-
D. et Critici celeberrimi, alij scholae Disfen-
sis Pectoris, &c. Nissa 1598. p. 25. Naji, at
29. de laude Vratislavia. Epigramma aliquot
aliis carminum generibus expressum separa-
tim editum est, ab Elia Majore, Lect. Elisab.
Vratiss. 1655. 4. Legitur etiam hoc epigramma
in Henelii *Protophographia* p. 6. et inter huc-
jus Acidalii carmina p. 341. qua una cum
Jani Weinicii et Jani Gulielmi poematibus
prodiitunt *Lignis*. 1603. s. editore Caspare
Cunrado. Joh. Techneri Vratislavia car-
mine phalecio et hexa metro breviter des.

cripta vid. in Elipsis sylvis serie 3.
p: 58. Huc etiam referri potest Christia-
ni Rohmanni, Pastoris in Parelau in Dioe-
cesi Kobnicensi, f. 173r. d: 13. Mart: omina-
sum nomen Bratislavia, centum anagrama-
tibz et totidem inscriptionibus adumbratum,
Bratislavia et Lipsia 1703. 4. et in MSchis
est Elia Freudenbergii Kobnicensis vultus
conspectus Hagya in König. Händl. Stadt
Grossen in Pilsen, in Pilsen Haimen!

Iohannis Evangelista Sancta Dorothea
 caput esse statuunt. Wenceslaus Clemens
 S. 7. cit. In his epigramata sua etiam quodam ha-
 bet in insignia urbis Vratislao: nec non Schultze,
 bachius (supra S. 4.) in fine Vratislaviae sua,
 et littera B. S. B. 4. Sewerdecinius in filisia
 numismatica de iisdem agit p. 767. et 190. occasio-
 ne littera W. disputat adversus Haxekium,
 fit ne Vratislavia per V. an per W. scribenda,
 et posteriorem sententiam tuelur. Quae de
 re D. 2. S. 2. C. 4. S. plura dicentur. Di-
 ploma Caroli V. Imperatoris, quo ao. 1530.
 rogatu fratris Ferdinandi I. tum Hungaria et
 Bohemia regis, civitatis Vratislao. insignia hodie
 num usitata auxit, integram legitur in Sni de
 Somersberg regno Varmiano p. 226. et in eiusdem
 T. 1. Scriptorum filisiacorum p. 910. D. Baro,
 prelo portam habet latinam et germanicam
 exercitationem, de antiquis et notis Augusta
 Vratislaviensium rei publ. insignibus, variis mo-
 numentis publicis illustratis, cuius schema jam
 dudum typis publicis editum vid. in Man-
 tisfa D. 14. Conf. supra S. 2. C. 6. S. 4.

§ VI

In rebus ecclesiasticis hic locum habent,
 quae supra §. IV. possum producta fuerunt, nempe
 de Cap: 1. de Episcopis, sanctis et monasteriis,
 Cap: 2. de ramaliis silesiorum, Cap: IV. de con-
 troversiis Vratislaviensium. Apologia senatus po-
 pulique Vratislaviensis Joh. Hoesum, primum Pastorem
 Evangelicum vocatum et introductum, seorsim prodiit
 it Vratisl. 1523. 4. postea inserta est postremis illius
 editionibus annalium Jacobi libro 3. p. 418. et Silius
 Jussii Chronico libro 3. p. 58. Vid. Analecta sile-
 sica sect. I. p. 30. Eisdem temporibus edebatur:
 Das Rantzsch'sche Buch der Geystlichen, Vratisl. 1524. 4.
 D. Joh. Pfeffengerus, primus Kipficiensis su-
 perintendentens, ad Vratislaviensium missus: Hinc
 Rantzsch'sche Buch der Geystlichen, Vratisl. 1524. 4.
 Cuius in fine adiecta epistola ad Nicolaum
 Heigelium, Senatorem Vratisl. et elegia de obi-
 tu Sigismundi Sucheri, senat. Vratisl. utragque autore Ma-
 tino Boreis. Panticii oratio Pastorum et Ecclesiasti-
 corum Vratislao: et Carp: Zorii memoria Heiden-
 reichianam recensui §. 6. C. I. §. 2. 3. Hanc
 memoriam Canonatorum Vratislaviensium
 ead. Sect. Cap: 2. §. 2. Historiam Leporius
 Catalogum omnium templorum et Sacellorum
 Vratislaviensium rhythmis germanicis congestit
 David Teucher, Dyakus grævius, sub tit. Geystliche
 Buch der Geystlichen in Lausellen. Nalium in Anzalt,
 Georgii Glogum 1611. 4. Quod scriptum recensum
 legitur in den unisigen Nymden P. 4. p. 83.
 Id vero post editionem primam non nemo inter-
 polavit, possumq rhythmos adiecit, quod in multo-
 rum manibus est MScum, et omnibus fidem

fecit nunquam fuisse editam, cum prima
 editio rarissima integro seculo abscondita fuerit.
 Luca Pollionis, Pastoris Magdal. summi principis
 Pontificis in Domum Sancti. Vissus est S. Maria
 a Magdal. legitur in aliquo Pollionis postilla.
 p. 3. p. 69. quae postilla prodit sub titulo: An-
 niversaria Ecclesia corona. fassolis. Quia in Raon
 et Eramb. etc. edita a filio M. Joachimo
 Pollione Lipsi: 1620. 400. cui etiam adjicitur In-
 ventatio Luca Pollionia Francisco Vörlmigo pro-
 nunciata. Andrea Calagii Suggestum Magdal.
 Vratislaviense novum succincto adum bratum
 carmine, expressum est Vratislavia 1581. 4. 400.
 lic: 1591. 4. reclusum in miscellaneis rufianis,
 continetis p. 115. Artificia templorum Vratis-
 laviensium copiose describit S. Hendmannus
 in promptuario rerum naturalium et artificia-
 lium, Vratislaviensi p. 2. 499 Christianus
 Slischius, Vratislaviensis orationem Agricola-
 nam, de admiranda summi numinis providentia circa
 Vratislaviam Evangelicam, edidit Lipsia
 1725. 400.

§ VII.

Quae ex MS. his huc pertineant, sunt res Epi-
 scoporum atq. clericorum Vratislavi de quibus scilicet:
 3. C. 4. §. I. et S. 4. C. 1. §. 4. et 10. actum
 est. Proci Abbatis 13. M. V. in arena Vratislao.
 Chronicon abbatum ejusdem monasterii, etiam in
 eodem monasterio asseruatur, et excerpta illius in
 bibliotheca Henrichburiensi, una cum Wenceslai Cro-
 meri a Krüppendorff historia episcoporum S. IV.
 C. 1. §. 4. recensita Boh. Thielius, Abbas Vincenti-
 nus sub Urbano postremq. urbanus primus re-
 liquit de monasterio suo Vincentino, et sub Urbano
 et Urbano Latinam narrationem, teste Martino
 Hanckio de sillesiis indigenis eruditus p. 254. Re-
 centiori auro quidam Pseudoonymus Christi-
 anus Dechtter, qui fuit scriba Reinhardi Do-
 se, synodici Vrat. et postea ad Romana sacra-
 se conversus, librum reliquit hoc titulo: Ein
 keynheit in unserm heiligen geystlichen Pal-
 stein. In quo fata religionis Catholicae in us-
 be Vrat. abbas. 1632. 1671. non sine virulentia
 exponit. Inter alia inseruit christianos germani-
 cos sub titulo: Geystliche Dreyen Glöcklein, v. i.
 Einigkeit, Gehorsam und Eifer, obig dem Dreyen
 Einigen, sonsten vollenzogen werden 1634.
 Describit et non igneus hoc titulo: Inhauch und
 Einigkeit, sonsten vollenzogen werden 1634.
 Glöcklein geystlich. Spiculus autem denuo opo-
 suit: Dreyen Einigkeit, sonsten vollenzogen, wils. Der
 Geystliche Dreyen Glöcklein, wils. sonsten vollenzogen
 werden 1634. Quae tria carmina Lipsii min-
 pressa sunt, sed rarissima.

§. VIII

Porro a parte Evangelicorum historia ecclesiastica Vratislaviensium illustrata est his scriptis, nondum editis: Franciscus Halisch, primum Monachus, us Franciscanus, in monasterio Bernhardiniano - dictus frater Raphael, postea ad nostra Sacra conuersus, Praepositus ad Spir. S. adem et Pastor Bernhardinianus, scripsit historiam exitus Franciscanorum e dicto monasterio, qui factus est ao 1522. Peculiare et inigne opus de historia ecclesiastica Vratislaviensium et templorum Evangelicorum a tempore reformationis, scripsit Casper Somerus, supra saepius allegatus, cuius tit. Vratisl. in dco Radt. Gm. Han. im. g. stoll. Saepius. D. 1518. Com. 1518. In quo exhibetur, (I.) Historia ecclesiastica generalis Vratislavia, deinde etiam specialis singulorum templorum Evangelicorum, S. Elisabethae, S. Mariae Magdalene, S. Bernhardi, S. Barbara, S. Christophori, undecim millium virginum, S. Trinitatis, omnium sanctorum, S. Salvatoris, S. Hieronymi. Cum enumeratione Pastorum, ecclesiastarum, et Diaconorum. Ex quo opere Matthaeus Hansi memorius ab concionatorum Vratislaviensium, sect. 6. Cap. 2. §. 2. cit. iisdem verbis descripsit ac edidit. De controversiis Vratislaviensium vid. sect. 4. Cap. 3. De autis reformationum S. Calvinianorum Vratislaviensium vid. S. IV. C. V. §. 12. extremus.

IX

Rebus ecclesiasticis affines sunt Scholasticae.
 Scholarum Vratislaviensium mentionem faciunt
 Vucca in *den Amtshandlung* p. 571. et He,
 nelius ac Filigerius in *Silesiogr. renov. C. IV.*
 §. 14. p. 697. Conf. *S. W. Capit. 2. §. 9. Histori,*
 am scholarum Vratislaviensium praeterea exponunt,
 Martini Radeci, carmentis ludorum litterariorum
 civitatis Vrat. initiis et incrementis, quod cum an-
 mine de insignibz *S. J. Q. V. prodit Vratisl. 1567.*
 et recusum in *miscellaneis Crasianis continyatis*
 p. 146. Vid. supra §. 5. Martini Hoffmanni car-
 men Choriambicum pro inauguratione scholae ad di-
 vae Elisabeth, miter ejus epicedia legitur. Vid. *S.*
VI. C. 2. §. 2. Martini Hanczii Vratislaviens-
 les Eruditionis propagatores, i. e. Vratislaviensium
 Scholarum Praefides, Inspectores, Lectores, Prof:
 Praecept. tabulis chronologicis comprehensi ab ao
 1525. 1700. Lips. 1701. fol. Quibz brevem quoq.
 Scholarum historiam intuscut, illa, ut annales scho-
 lastici appellari possint. Vid. supra *S. VI. C. I.*
§. I. Recentissima scripta, Gymnas. Magdal. histo-
 riam illustrantia, sunt historia et orationes, quo-
 de inauguratione novi aedificii Scholastici publi-
 catae fuerunt sub titulo: solennia, mrls. *Gym. instr.*
Inauguration n. Gymnasij in D. Magd. *Gymn. in*
das nri rebant Gymnasij in S. Mar. Magdale,
na in Gerslan 17. 26. Jul. 1710. voryyanyon,
Gerslan fol. cum iconismo numi quadrati, qui cum
aliis multis, tum etiam Professoribus et Praecepto,
ribus, nec non primariis Magdaleneis argenteis,
reliquorum ordinum discipulis aureis distribu,
tus est. Leguntur etiam haec solennia S. II. in
Gymnasij in Gerslan p. 848. Antequam

hac scripta publici juris fuerent, a me ede-
batur epistola de novo ecclesia ac reipublice
seminario Gymnasii Vratislaviensis Maria-
Magdalenae, ejusq. d. 26. Jul. 1710. in augu-
ratione solenni, Vratislaviae sol.

X

Etiam MSc'ta comemoranda. Caspar Som-
 merus historiam quoque Scholarum Vratislaviensium
 conscripsit nondum etiam, in qua primo generaliter
 agit de re Scholastica Vratislaviensium, postea spe-
 cialiter de tribus scholis publicis cum recensione Docto-
 rum, Professorum et Praeceptorum. cui liber piecipue
 adjunctus reperitur ejus Adelabro Ecclesiastico S. S.
 descripto. Valentinus Kleinwachterus, Profr. Magdal.
 postea Doctor synchramata ecclesiastica pro scholis Vra-
 tislaviens. 1643. d. 4. Sept. actu exposuit eoque exhibu-
 it historiam Scholarum Vratislaviensium. Elias
 Major, Lector, et Martinus Hamatus, Prof. Gymn.
 Elisab. ejusd. Gymnasii seculum primum actibus
 celebravit 1662. Id. d. 30. Mart. hic d. 30. Aug. It
 mede re scholastica Vratislaviensium septem orationes
 habita sunt in auditorio publico: prima ao. 1717. genera-
 lis de antiquitatibus scholasticis silesiorum. secun-
 da ao. 1720 de primis initiis Scholarum Vratislae.
 tertia ao. 1723. de tentata fundatione Academiae apud
 Vratislavienses, quarta 1726. de memoria seculari
 infaustarum Scholarum apud Vratislavienses, quin-
 ta 1729. de incrementis scholae Elisab. sub M.
 Andrea Vinculero, primo ejus Doctore semiscolari.
 sexta ao 1732. de primis scholae Magdal. post ejus
 infaustationem incrementis. septima ao 1735. de
 infaustatione altera Gymnas. Elisab. sub M. Petro
 Vincentio.

S. XI.

Post hoc potanda sunt leges et constitutiones Scho-
lasticae diverso tempore promulgatae. Leges antiquiss.
prima et prima sunt, quae marmore a Bonafont,
Aureo Postero inculpta hodie cernuntur in Gym-
nas. Elisabeth. ad tertii ordinis parietem, exteriorem
appendit, quas Nathan Chytraeus variorum in Euro-
pa iterum delictis inter inscriptiones Vratislavienses,
notidem verbis inseruit p. 316. et priorem earum partem,
continentem leges generaliores novendecim, Vall-
rentius Bagerlinch, in theatro vitae Humanae Tomo 7.
voce schola p. 121. repetit. Earum memoriam seculi
latem actu publico recoluit Joh. Gebhardus Prof.
Elisab. ao. 1663. d. 20 Decr sub tit. secularis legum scho-
lasticarum memoria. Leges typis. publicis Vra-
tislaaviae vix sunt:

I. ¹ ² ³ ⁴ ⁵ ⁶ ⁷ ⁸ ⁹ ¹⁰ ¹¹ ¹² ¹³ ¹⁴ ¹⁵ ¹⁶ ¹⁷ ¹⁸ ¹⁹ ²⁰ ²¹ ²² ²³ ²⁴ ²⁵ ²⁶ ²⁷ ²⁸ ²⁹ ³⁰ ³¹ ³² ³³ ³⁴ ³⁵ ³⁶ ³⁷ ³⁸ ³⁹ ⁴⁰ ⁴¹ ⁴² ⁴³ ⁴⁴ ⁴⁵ ⁴⁶ ⁴⁷ ⁴⁸ ⁴⁹ ⁵⁰ ⁵¹ ⁵² ⁵³ ⁵⁴ ⁵⁵ ⁵⁶ ⁵⁷ ⁵⁸ ⁵⁹ ⁶⁰ ⁶¹ ⁶² ⁶³ ⁶⁴ ⁶⁵ ⁶⁶ ⁶⁷ ⁶⁸ ⁶⁹ ⁷⁰ ⁷¹ ⁷² ⁷³ ⁷⁴ ⁷⁵ ⁷⁶ ⁷⁷ ⁷⁸ ⁷⁹ ⁸⁰ ⁸¹ ⁸² ⁸³ ⁸⁴ ⁸⁵ ⁸⁶ ⁸⁷ ⁸⁸ ⁸⁹ ⁹⁰ ⁹¹ ⁹² ⁹³ ⁹⁴ ⁹⁵ ⁹⁶ ⁹⁷ ⁹⁸ ⁹⁹ ¹⁰⁰ ¹⁰¹ ¹⁰² ¹⁰³ ¹⁰⁴ ¹⁰⁵ ¹⁰⁶ ¹⁰⁷ ¹⁰⁸ ¹⁰⁹ ¹¹⁰ ¹¹¹ ¹¹² ¹¹³ ¹¹⁴ ¹¹⁵ ¹¹⁶ ¹¹⁷ ¹¹⁸ ¹¹⁹ ¹²⁰ ¹²¹ ¹²² ¹²³ ¹²⁴ ¹²⁵ ¹²⁶ ¹²⁷ ¹²⁸ ¹²⁹ ¹³⁰ ¹³¹ ¹³² ¹³³ ¹³⁴ ¹³⁵ ¹³⁶ ¹³⁷ ¹³⁸ ¹³⁹ ¹⁴⁰ ¹⁴¹ ¹⁴² ¹⁴³ ¹⁴⁴ ¹⁴⁵ ¹⁴⁶ ¹⁴⁷ ¹⁴⁸ ¹⁴⁹ ¹⁵⁰ ¹⁵¹ ¹⁵² ¹⁵³ ¹⁵⁴ ¹⁵⁵ ¹⁵⁶ ¹⁵⁷ ¹⁵⁸ ¹⁵⁹ ¹⁶⁰ ¹⁶¹ ¹⁶² ¹⁶³ ¹⁶⁴ ¹⁶⁵ ¹⁶⁶ ¹⁶⁷ ¹⁶⁸ ¹⁶⁹ ¹⁷⁰ ¹⁷¹ ¹⁷² ¹⁷³ ¹⁷⁴ ¹⁷⁵ ¹⁷⁶ ¹⁷⁷ ¹⁷⁸ ¹⁷⁹ ¹⁸⁰ ¹⁸¹ ¹⁸² ¹⁸³ ¹⁸⁴ ¹⁸⁵ ¹⁸⁶ ¹⁸⁷ ¹⁸⁸ ¹⁸⁹ ¹⁹⁰ ¹⁹¹ ¹⁹² ¹⁹³ ¹⁹⁴ ¹⁹⁵ ¹⁹⁶ ¹⁹⁷ ¹⁹⁸ ¹⁹⁹ ²⁰⁰ ²⁰¹ ²⁰² ²⁰³ ²⁰⁴ ²⁰⁵ ²⁰⁶ ²⁰⁷ ²⁰⁸ ²⁰⁹ ²¹⁰ ²¹¹ ²¹² ²¹³ ²¹⁴ ²¹⁵ ²¹⁶ ²¹⁷ ²¹⁸ ²¹⁹ ²²⁰ ²²¹ ²²² ²²³ ²²⁴ ²²⁵ ²²⁶ ²²⁷ ²²⁸ ²²⁹ ²³⁰ ²³¹ ²³² ²³³ ²³⁴ ²³⁵ ²³⁶ ²³⁷ ²³⁸ ²³⁹ ²⁴⁰ ²⁴¹ ²⁴² ²⁴³ ²⁴⁴ ²⁴⁵ ²⁴⁶ ²⁴⁷ ²⁴⁸ ²⁴⁹ ²⁵⁰ ²⁵¹ ²⁵² ²⁵³ ²⁵⁴ ²⁵⁵ ²⁵⁶ ²⁵⁷ ²⁵⁸ ²⁵⁹ ²⁶⁰ ²⁶¹ ²⁶² ²⁶³ ²⁶⁴ ²⁶⁵ ²⁶⁶ ²⁶⁷ ²⁶⁸ ²⁶⁹ ²⁷⁰ ²⁷¹ ²⁷² ²⁷³ ²⁷⁴ ²⁷⁵ ²⁷⁶ ²⁷⁷ ²⁷⁸ ²⁷⁹ ²⁸⁰ ²⁸¹ ²⁸² ²⁸³ ²⁸⁴ ²⁸⁵ ²⁸⁶ ²⁸⁷ ²⁸⁸ ²⁸⁹ ²⁹⁰ ²⁹¹ ²⁹² ²⁹³ ²⁹⁴ ²⁹⁵ ²⁹⁶ ²⁹⁷ ²⁹⁸ ²⁹⁹ ³⁰⁰ ³⁰¹ ³⁰² ³⁰³ ³⁰⁴ ³⁰⁵ ³⁰⁶ ³⁰⁷ ³⁰⁸ ³⁰⁹ ³¹⁰ ³¹¹ ³¹² ³¹³ ³¹⁴ ³¹⁵ ³¹⁶ ³¹⁷ ³¹⁸ ³¹⁹ ³²⁰ ³²¹ ³²² ³²³ ³²⁴ ³²⁵ ³²⁶ ³²⁷ ³²⁸ ³²⁹ ³³⁰ ³³¹ ³³² ³³³ ³³⁴ ³³⁵ ³³⁶ ³³⁷ ³³⁸ ³³⁹ ³⁴⁰ ³⁴¹ ³⁴² ³⁴³ ³⁴⁴ ³⁴⁵ ³⁴⁶ ³⁴⁷ ³⁴⁸ ³⁴⁹ ³⁵⁰ ³⁵¹ ³⁵² ³⁵³ ³⁵⁴ ³⁵⁵ ³⁵⁶ ³⁵⁷ ³⁵⁸ ³⁵⁹ ³⁶⁰ ³⁶¹ ³⁶² ³⁶³ ³⁶⁴ ³⁶⁵ ³⁶⁶ ³⁶⁷ ³⁶⁸ ³⁶⁹ ³⁷⁰ ³⁷¹ ³⁷² ³⁷³ ³⁷⁴ ³⁷⁵ ³⁷⁶ ³⁷⁷ ³⁷⁸ ³⁷⁹ ³⁸⁰ ³⁸¹ ³⁸² ³⁸³ ³⁸⁴ ³⁸⁵ ³⁸⁶ ³⁸⁷ ³⁸⁸ ³⁸⁹ ³⁹⁰ ³⁹¹ ³⁹² ³⁹³ ³⁹⁴ ³⁹⁵ ³⁹⁶ ³⁹⁷ ³⁹⁸ ³⁹⁹ ⁴⁰⁰ ⁴⁰¹ ⁴⁰² ⁴⁰³ ⁴⁰⁴ ⁴⁰⁵ ⁴⁰⁶ ⁴⁰⁷ ⁴⁰⁸ ⁴⁰⁹ ⁴¹⁰ ⁴¹¹ ⁴¹² ⁴¹³ ⁴¹⁴ ⁴¹⁵ ⁴¹⁶ ⁴¹⁷ ⁴¹⁸ ⁴¹⁹ ⁴²⁰ ⁴²¹ ⁴²² ⁴²³ ⁴²⁴ ⁴²⁵ ⁴²⁶ ⁴²⁷ ⁴²⁸ ⁴²⁹ ⁴³⁰ ⁴³¹ ⁴³² ⁴³³ ⁴³⁴ ⁴³⁵ ⁴³⁶ ⁴³⁷ ⁴³⁸ ⁴³⁹ ⁴⁴⁰ ⁴⁴¹ ⁴⁴² ⁴⁴³ ⁴⁴⁴ ⁴⁴⁵ ⁴⁴⁶ ⁴⁴⁷ ⁴⁴⁸ ⁴⁴⁹ ⁴⁵⁰ ⁴⁵¹ ⁴⁵² ⁴⁵³ ⁴⁵⁴ ⁴⁵⁵ ⁴⁵⁶ ⁴⁵⁷ ⁴⁵⁸ ⁴⁵⁹ ⁴⁶⁰ ⁴⁶¹ ⁴⁶² ⁴⁶³ ⁴⁶⁴ ⁴⁶⁵ ⁴⁶⁶ ⁴⁶⁷ ⁴⁶⁸ ⁴⁶⁹ ⁴⁷⁰ ⁴⁷¹ ⁴⁷² ⁴⁷³ ⁴⁷⁴ ⁴⁷⁵ ⁴⁷⁶ ⁴⁷⁷ ⁴⁷⁸ ⁴⁷⁹ ⁴⁸⁰ ⁴⁸¹ ⁴⁸² ⁴⁸³ ⁴⁸⁴ ⁴⁸⁵ ⁴⁸⁶ ⁴⁸⁷ ⁴⁸⁸ ⁴⁸⁹ ⁴⁹⁰ ⁴⁹¹ ⁴⁹² ⁴⁹³ ⁴⁹⁴ ⁴⁹⁵ ⁴⁹⁶ ⁴⁹⁷ ⁴⁹⁸ ⁴⁹⁹ ⁵⁰⁰ ⁵⁰¹ ⁵⁰² ⁵⁰³ ⁵⁰⁴ ⁵⁰⁵ ⁵⁰⁶ ⁵⁰⁷ ⁵⁰⁸ ⁵⁰⁹ ⁵¹⁰ ⁵¹¹ ⁵¹² ⁵¹³ ⁵¹⁴ ⁵¹⁵ ⁵¹⁶ ⁵¹⁷ ⁵¹⁸ ⁵¹⁹ ⁵²⁰ ⁵²¹ ⁵²² ⁵²³ ⁵²⁴ ⁵²⁵ ⁵²⁶ ⁵²⁷ ⁵²⁸ ⁵²⁹ ⁵³⁰ ⁵³¹ ⁵³² ⁵³³ ⁵³⁴ ⁵³⁵ ⁵³⁶ ⁵³⁷ ⁵³⁸ ⁵³⁹ ⁵⁴⁰ ⁵⁴¹ ⁵⁴² ⁵⁴³ ⁵⁴⁴ ⁵⁴⁵ ⁵⁴⁶ ⁵⁴⁷ ⁵⁴⁸ ⁵⁴⁹ ⁵⁵⁰ ⁵⁵¹ ⁵⁵² ⁵⁵³ ⁵⁵⁴ ⁵⁵⁵ ⁵⁵⁶ ⁵⁵⁷ ⁵⁵⁸ ⁵⁵⁹ ⁵⁶⁰ ⁵⁶¹ ⁵⁶² ⁵⁶³ ⁵⁶⁴ ⁵⁶⁵ ⁵⁶⁶ ⁵⁶⁷ ⁵⁶⁸ ⁵⁶⁹ ⁵⁷⁰ ⁵⁷¹ ⁵⁷² ⁵⁷³ ⁵⁷⁴ ⁵⁷⁵ ⁵⁷⁶ ⁵⁷⁷ ⁵⁷⁸ ⁵⁷⁹ ⁵⁸⁰ ⁵⁸¹ ⁵⁸² ⁵⁸³ ⁵⁸⁴ ⁵⁸⁵ ⁵⁸⁶ ⁵⁸⁷ ⁵⁸⁸ ⁵⁸⁹ ⁵⁹⁰ ⁵⁹¹ ⁵⁹² ⁵⁹³ ⁵⁹⁴ ⁵⁹⁵ ⁵⁹⁶ ⁵⁹⁷ ⁵⁹⁸ ⁵⁹⁹ ⁶⁰⁰ ⁶⁰¹ ⁶⁰² ⁶⁰³ ⁶⁰⁴ ⁶⁰⁵ ⁶⁰⁶ ⁶⁰⁷ ⁶⁰⁸ ⁶⁰⁹ ⁶¹⁰ ⁶¹¹ ⁶¹² ⁶¹³ ⁶¹⁴ ⁶¹⁵ ⁶¹⁶ ⁶¹⁷ ⁶¹⁸ ⁶¹⁹ ⁶²⁰ ⁶²¹ ⁶²² ⁶²³ ⁶²⁴ ⁶²⁵ ⁶²⁶ ⁶²⁷ ⁶²⁸ ⁶²⁹ ⁶³⁰ ⁶³¹ ⁶³² ⁶³³ ⁶³⁴ ⁶³⁵ ⁶³⁶ ⁶³⁷ ⁶³⁸ ⁶³⁹ ⁶⁴⁰ ⁶⁴¹ ⁶⁴² ⁶⁴³ ⁶⁴⁴ ⁶⁴⁵ ⁶⁴⁶ ⁶⁴⁷ ⁶⁴⁸ ⁶⁴⁹ ⁶⁵⁰ ⁶⁵¹ ⁶⁵² ⁶⁵³ ⁶⁵⁴ ⁶⁵⁵ ⁶⁵⁶ ⁶⁵⁷ ⁶⁵⁸ ⁶⁵⁹ ⁶⁶⁰ ⁶⁶¹ ⁶⁶² ⁶⁶³ ⁶⁶⁴ ⁶⁶⁵ ⁶⁶⁶ ⁶⁶⁷ ⁶⁶⁸ ⁶⁶⁹ ⁶⁷⁰ ⁶⁷¹ ⁶⁷² ⁶⁷³ ⁶⁷⁴ ⁶⁷⁵ ⁶⁷⁶ ⁶⁷⁷ ⁶⁷⁸ ⁶⁷⁹ ⁶⁸⁰ ⁶⁸¹ ⁶⁸² ⁶⁸³ ⁶⁸⁴ ⁶⁸⁵ ⁶⁸⁶ ⁶⁸⁷ ⁶⁸⁸ ⁶⁸⁹ ⁶⁹⁰ ⁶⁹¹ ⁶⁹² ⁶⁹³ ⁶⁹⁴ ⁶⁹⁵ ⁶⁹⁶ ⁶⁹⁷ ⁶⁹⁸ ⁶⁹⁹ ⁷⁰⁰ ⁷⁰¹ ⁷⁰² ⁷⁰³ ⁷⁰⁴ ⁷⁰⁵ ⁷⁰⁶ ⁷⁰⁷ ⁷⁰⁸ ⁷⁰⁹ ⁷¹⁰ ⁷¹¹ ⁷¹² ⁷¹³ ⁷¹⁴ ⁷¹⁵ ⁷¹⁶ ⁷¹⁷ ⁷¹⁸ ⁷¹⁹ ⁷²⁰ ⁷²¹ ⁷²² ⁷²³ ⁷²⁴ ⁷²⁵ ⁷²⁶ ⁷²⁷ ⁷²⁸ ⁷²⁹ ⁷³⁰ ⁷³¹ ⁷³² ⁷³³ ⁷³⁴ ⁷³⁵ ⁷³⁶ ⁷³⁷ ⁷³⁸ ⁷³⁹ ⁷⁴⁰ ⁷⁴¹ ⁷⁴² ⁷⁴³ ⁷⁴⁴ ⁷⁴⁵ ⁷⁴⁶ ⁷⁴⁷ ⁷⁴⁸ ⁷⁴⁹ ⁷⁵⁰ ⁷⁵¹ ⁷⁵² ⁷⁵³ ⁷⁵⁴ ⁷⁵⁵ ⁷⁵⁶ ⁷⁵⁷ ⁷⁵⁸ ⁷⁵⁹ ⁷⁶⁰ ⁷⁶¹ ⁷⁶² ⁷⁶³ ⁷⁶⁴ ⁷⁶⁵ ⁷⁶⁶ ⁷⁶⁷ ⁷⁶⁸ ⁷⁶⁹ ⁷⁷⁰ ⁷⁷¹ ⁷⁷² ⁷⁷³ ⁷⁷⁴ ⁷⁷⁵ ⁷⁷⁶ ⁷⁷⁷ ⁷⁷⁸ ⁷⁷⁹ ⁷⁸⁰ ⁷⁸¹ ⁷⁸² ⁷⁸³ ⁷⁸⁴ ⁷⁸⁵ ⁷⁸⁶ ⁷⁸⁷ ⁷⁸⁸ ⁷⁸⁹ ⁷⁹⁰ ⁷⁹¹ ⁷⁹² ⁷⁹³ ⁷⁹⁴ ⁷⁹⁵ ⁷⁹⁶ ⁷⁹⁷ ⁷⁹⁸ ⁷⁹⁹ ⁸⁰⁰ ⁸⁰¹ ⁸⁰² ⁸⁰³ ⁸⁰⁴ ⁸⁰⁵ ⁸⁰⁶ ⁸⁰⁷ ⁸⁰⁸ ⁸⁰⁹ ⁸¹⁰ ⁸¹¹ ⁸¹² ⁸¹³ ⁸¹⁴ ⁸¹⁵ ⁸¹⁶ ⁸¹⁷ ⁸¹⁸ ⁸¹⁹ ⁸²⁰ ⁸²¹ ⁸²² ⁸²³ ⁸²⁴ ⁸²⁵ ⁸²⁶ ⁸²⁷ ⁸²⁸ ⁸²⁹ ⁸³⁰ ⁸³¹ ⁸³² ⁸³³ ⁸³⁴ ⁸³⁵ ⁸³⁶ ⁸³⁷ ⁸³⁸ ⁸³⁹ ⁸⁴⁰ ⁸⁴¹ ⁸⁴² ⁸⁴³ ⁸⁴⁴ ⁸⁴⁵ ⁸⁴⁶ ⁸⁴⁷ ⁸⁴⁸ ⁸⁴⁹ ⁸⁵⁰ ⁸⁵¹ ⁸⁵² ⁸⁵³ ⁸⁵⁴ ⁸⁵⁵ ⁸⁵⁶ ⁸⁵⁷ ⁸⁵⁸ ⁸⁵⁹ ⁸⁶⁰ ⁸⁶¹ ⁸⁶² ⁸⁶³ ⁸⁶⁴ ⁸⁶⁵ ⁸⁶⁶ ⁸⁶⁷ ⁸⁶⁸ ⁸⁶⁹ ⁸⁷⁰ ⁸⁷¹ ⁸⁷² ⁸⁷³ ⁸⁷⁴ ⁸⁷⁵ ⁸⁷⁶ ⁸⁷⁷ ⁸⁷⁸ ⁸⁷⁹ ⁸⁸⁰ ⁸⁸¹ ⁸⁸² ⁸⁸³ ⁸⁸⁴ ⁸⁸⁵ ⁸⁸⁶ ⁸⁸⁷ ⁸⁸⁸ ⁸⁸⁹ ⁸⁹⁰ ⁸⁹¹ ⁸⁹² ⁸⁹³ ⁸⁹⁴ ⁸⁹⁵ ⁸⁹⁶ ⁸⁹⁷ ⁸⁹⁸ ⁸⁹⁹ ⁹⁰⁰ ⁹⁰¹ ⁹⁰² ⁹⁰³ ⁹⁰⁴ ⁹⁰⁵ ⁹⁰⁶ ⁹⁰⁷ ⁹⁰⁸ ⁹⁰⁹ ⁹¹⁰ ⁹¹¹ ⁹¹² ⁹¹³ ⁹¹⁴ ⁹¹⁵ ⁹¹⁶ ⁹¹⁷ ⁹¹⁸ ⁹¹⁹ ⁹²⁰ ⁹²¹ ⁹²² ⁹²³ ⁹²⁴ ⁹²⁵ ⁹²⁶ ⁹²⁷ ⁹²⁸ ⁹²⁹ ⁹³⁰ ⁹³¹ ⁹³² ⁹³³ ⁹³⁴ ⁹³⁵ ⁹³⁶ ⁹³⁷ ⁹³⁸ ⁹³⁹ ⁹⁴⁰ ⁹⁴¹ ⁹⁴² ⁹⁴³ ⁹⁴⁴ ⁹⁴⁵ ⁹⁴⁶ ⁹⁴⁷ ⁹⁴⁸ ⁹⁴⁹ ⁹⁵⁰ ⁹⁵¹ ⁹⁵² ⁹⁵³ ⁹⁵⁴ ⁹⁵⁵ ⁹⁵⁶ ⁹⁵⁷ ⁹⁵⁸ ⁹⁵⁹ ⁹⁶⁰ ⁹⁶¹ ⁹⁶² ⁹⁶³ ⁹⁶⁴ ⁹⁶⁵ ⁹⁶⁶ ⁹⁶⁷ ⁹⁶⁸ ⁹⁶⁹ ⁹⁷⁰ ⁹⁷¹ ⁹⁷² ⁹⁷³ ⁹⁷⁴ ⁹⁷⁵ ⁹⁷⁶ ⁹⁷⁷ ⁹⁷⁸ ⁹⁷⁹ ⁹⁸⁰ ⁹⁸¹ ⁹⁸² ⁹⁸³ ⁹⁸⁴ ⁹⁸⁵ ⁹⁸⁶ ⁹⁸⁷ ⁹⁸⁸ ⁹⁸⁹ ⁹⁹⁰ ⁹⁹¹ ⁹⁹² ⁹⁹³ ⁹⁹⁴ ⁹⁹⁵ ⁹⁹⁶ ⁹⁹⁷ ⁹⁹⁸ ⁹⁹⁹ ¹⁰⁰⁰ ¹⁰⁰¹ ¹⁰⁰² ¹⁰⁰³ ¹⁰⁰⁴ ¹⁰⁰⁵ ¹⁰⁰⁶ ¹⁰⁰⁷ ¹⁰⁰⁸ ¹⁰⁰⁹ ¹⁰¹⁰ ¹⁰¹¹ ¹⁰¹² ¹⁰¹³ ¹⁰¹⁴ ¹⁰¹⁵ ¹⁰¹⁶ ¹⁰¹⁷ ¹⁰¹⁸ ¹⁰¹⁹ ¹⁰²⁰ ¹⁰²¹ ¹⁰²² ¹⁰²³ ¹⁰²⁴ ¹⁰²⁵ ¹⁰²⁶ ¹⁰²⁷ ¹⁰²⁸ ¹⁰²⁹ ¹⁰³⁰ ¹⁰³¹ ¹⁰³² ¹⁰³³ ¹⁰³⁴ ¹⁰³⁵ ¹⁰³⁶ ¹⁰³⁷ ¹⁰³⁸ ¹⁰³⁹ ¹⁰⁴⁰ ¹⁰⁴¹ ¹⁰⁴² ¹⁰⁴³ ¹⁰⁴⁴ ¹⁰⁴⁵ ¹⁰⁴⁶ ¹⁰⁴⁷ ¹⁰⁴⁸ ¹⁰⁴⁹ ¹⁰⁵⁰ ¹⁰⁵¹ ¹⁰⁵² ¹⁰⁵³ ¹⁰⁵⁴ ¹⁰⁵⁵ ¹⁰⁵⁶ ¹⁰⁵⁷ ¹⁰⁵⁸ ¹⁰⁵⁹ ¹⁰⁶⁰ ¹⁰⁶¹ ¹⁰⁶² ¹⁰⁶³ ¹⁰⁶⁴ ¹⁰⁶⁵ ¹⁰⁶⁶ ¹⁰⁶⁷ ¹⁰⁶⁸ ¹⁰⁶⁹ ¹⁰⁷⁰ ¹⁰⁷¹ ¹⁰⁷² ¹⁰⁷³ ¹⁰⁷⁴ ¹⁰⁷⁵ ¹⁰⁷⁶ ¹⁰⁷⁷ ¹⁰⁷⁸ ¹⁰⁷⁹ ¹⁰⁸⁰ ¹⁰⁸¹ ¹⁰⁸² ¹⁰⁸³ ¹⁰⁸⁴ ¹⁰⁸⁵ ¹⁰⁸⁶ ¹⁰⁸⁷ ¹⁰⁸⁸ ¹⁰⁸⁹ ¹⁰⁹⁰ ¹⁰⁹¹ ¹⁰⁹² ¹⁰⁹³ ¹⁰⁹⁴ ¹⁰⁹⁵ ¹⁰⁹⁶ ¹⁰⁹⁷ ¹⁰⁹⁸ ¹⁰⁹⁹ ¹¹⁰⁰ ¹¹⁰¹ ¹¹⁰² ¹¹⁰³ ¹¹⁰⁴ ¹¹⁰⁵ ¹¹⁰⁶ ¹¹⁰⁷ ¹¹⁰⁸ ¹¹⁰⁹ ¹¹¹⁰ ¹¹¹¹ ¹¹¹² ¹¹¹³ ¹¹¹⁴ ¹¹¹⁵ ¹¹¹⁶ ¹¹¹⁷ ¹¹¹⁸ ¹¹¹⁹ ¹¹²⁰ ¹¹²¹ ¹¹²² ¹¹²³ ¹¹²⁴ ¹¹²⁵ ¹¹²⁶ ¹¹²⁷ ¹¹²⁸ ¹¹²⁹ ¹¹³⁰ ¹¹³¹ ¹¹³² ¹¹³³ ¹¹³⁴ ¹¹³⁵ ¹¹³⁶ ¹¹³⁷ ¹¹³⁸ ¹¹³⁹ ¹¹⁴⁰ ¹¹⁴¹ ¹¹⁴² ¹¹⁴³ ¹¹⁴⁴ ¹¹⁴⁵ ¹¹⁴⁶ ¹¹⁴⁷ ¹¹⁴⁸ ¹¹⁴⁹ ¹¹⁵⁰ ¹¹⁵¹ ¹¹⁵² ¹¹⁵³ ¹¹⁵⁴ ¹¹⁵⁵ ¹¹⁵⁶ ¹¹⁵⁷ ¹¹⁵⁸ ¹¹⁵⁹ ¹¹⁶⁰ ¹¹⁶¹ ¹¹⁶² ¹¹⁶³ ¹¹⁶⁴ ¹¹⁶⁵ ¹¹⁶⁶ ¹¹⁶⁷ ¹¹⁶⁸ ¹¹⁶⁹ ¹¹⁷⁰ ¹¹⁷¹ ¹¹⁷² ¹¹⁷³ ¹¹⁷⁴ ¹¹⁷⁵ ¹¹⁷⁶ ¹¹⁷⁷ ¹¹⁷⁸ ¹¹⁷⁹ ¹¹⁸⁰ ¹¹⁸¹ ¹¹⁸² ¹¹⁸³ ¹¹⁸⁴ ¹¹⁸⁵ ¹¹⁸⁶ ¹¹⁸⁷ ¹¹⁸⁸ ¹¹⁸⁹ ¹¹⁹⁰ ¹¹⁹¹ ¹¹⁹² ¹¹⁹³ ¹¹⁹⁴ ¹¹⁹⁵ ¹¹⁹⁶ ¹¹⁹⁷ ¹¹⁹⁸ ¹¹⁹⁹ ¹²⁰⁰ ¹²⁰¹ ¹²⁰² ¹²⁰³ ¹²⁰⁴ ¹²⁰⁵ ¹²⁰⁶ ¹²⁰⁷ ¹²⁰⁸ ¹²⁰⁹ ¹²¹⁰ ¹²¹¹ ¹²¹² ¹²¹³ ¹²¹⁴ ¹²¹⁵ ¹²¹⁶ ¹²¹⁷ ¹²¹⁸ ¹²¹⁹ ¹²²⁰ ¹²²¹ ¹²²² ¹²²³ ¹²²⁴ ¹²²⁵ ¹²²⁶ ¹²²⁷ ¹²²⁸ ¹²²⁹ ¹²³⁰ ¹²³¹ ¹²³² ¹²³³ ¹²³⁴ ¹²³⁵ ¹²³⁶ ¹²³⁷ ¹²³⁸ ¹²³⁹ ¹²⁴⁰ ¹²⁴¹ ¹²⁴² ¹²⁴³ ¹²⁴⁴ ¹²⁴⁵ ¹²⁴⁶ ¹²⁴⁷ ¹²⁴⁸ ¹²⁴⁹ ¹²⁵⁰ ¹²⁵¹ ¹²⁵² ¹²⁵³ ¹²⁵⁴ ¹²⁵⁵ ¹²⁵⁶ ¹²⁵⁷ ¹²⁵⁸ ¹²⁵⁹ ¹²⁶⁰ ¹²⁶¹ ¹²⁶² ¹²⁶³ ¹²⁶⁴ ¹²⁶⁵ ¹²⁶⁶ ¹²⁶⁷ ¹²⁶⁸ ¹²⁶⁹ ¹²⁷⁰ ¹²⁷¹ ¹²⁷² ¹²⁷³ ¹²⁷⁴ ¹²⁷⁵ ¹²⁷⁶ ¹²⁷⁷ ¹²⁷⁸ ¹²⁷⁹ ¹²⁸⁰ ¹²⁸¹ ¹²⁸² ¹²⁸³ ¹²⁸⁴ ¹²⁸⁵ ¹²⁸⁶ ¹²⁸⁷ ¹²⁸⁸ ¹²⁸⁹ ¹²⁹⁰ ¹²⁹¹ ¹²⁹² ¹²⁹³ ¹²⁹⁴ ¹²⁹⁵ ¹²⁹⁶ ¹²⁹⁷ ¹²⁹⁸ ¹²⁹⁹ ¹³⁰⁰ ¹³⁰¹ ¹³⁰² ¹³⁰³ ¹³⁰⁴ ¹³⁰⁵ ¹³⁰⁶ ¹³⁰⁷ ¹

98
II) Leges Scholarum Vratislaviensis
renovata et mandato Magnifi-
ci Nobilissimi et Incluti senatus con-
signata (et conscripta a M. Thoma Sagit-
tario, eorund. Rectore et Inspectore, ao.
1617. 4. sunt omnium longissima, et
multa Recte digna continent de officiis
scholarcharum, Inspectorum, Rectorum,
Preceptorum, Choralium. s.

III) Ira Rats. in Lönnig, Stadt Gymnasium
archiepiscopi, Ordinum, publicorum
ao. 1643. fol. 17. sect. 13. Cap. 3. §. 1.
Per quas constitutiones Schola Magdal.
in Gymnasium convertebatur, et utrumq.
Gymnasium lectionibus et docentibus
aequiparabatur, simulq. actus praemii solennis
instituebantur. Has constitutiones acta
publico commendavit Henricus Coscius, se-
cret. Magdal. ao. 1643. d. 15. Jul. subtit.
synchasmata encomiastica ob novitias scho-
larum Vratislaviensis constitutiones. De hiscele-
gibus omnibus plura dixi in proleusione pra-
miorum distributione praemissa os. 1725. d. 29.
Nov. post actum de Viastis, Polonia princi-
pe creato, simulq. memoriam secularem le-
gum numero Gallatarum revocui. Exstant
etiam legiones publice Scholarum Vratislaviensis
Elisab. etano et Magdaleniensis ao. 1670. fol. quin-
busdam tabulis promulgata iuramentum a
Choralibus olim praestari solitum, latine una
plagula in fol. expressum est.

§. XII

Historiam Scholarum pollo illustant
quædam scripta scholastica. Bonaventura Postler,
Collega Gymn. Elisab. et curia Vratislav, scilicet
be. s. Inq. os sista, mortui 1575. d. 15. Aug. et 25. Gra,
molographia, i. e. litterarum Romanarum pictura,
in gratiam scholasticæ juventutis Vratislaviensis, edi-
ta Vratisl. 1546. 4. Postea titulo et dedicatione folioq;
ultimo mutatis et reclusis, nulla autem mutatione
facta in ipsis, præceptis, neq; denuo impressis hunc tit.
prætulit: (Collographia schola Vrat. quæ verba singula,
si artificio ligno incisa sunt.) Vratisl. 1543. 4. Ad
accesserunt quam plurima exempla scripturæ Ro-
manæ, græcæ, germanicæ, hebraicæ, rabbinicæ, arabicæ,
russicæ, ab ipso autore partim in æs, partim
in lignum incisa, cujus artis erat peritissimus, uti
et incidendi in lapides et marmora, de qua multa
monumenta in templis et schola Elisab. hodie
num conspiciuntur. Ambrosius Meibanius, S. IV.
C. I. §. 3. Edidit catechismi capita decem, primum
quibusdam thematicis, deinde etiam colloquiis puer-
tilibus illustrata juventuti Vratislaviensi proposita.
Accessit Elisabeta Vinceloria, M. Andrea Windler,
ri, primi Rect. Elisab. et typographia Baumannia-
na fundatoris, filia oratrix puellaris, de puero IESU,
cum ejusdem argumenti carmine publice dicta, quem
catechismum cum Oratione patet ipsius typis su-
is vulgavit, 1546. 8. De editionibus hujus catechis-
mi, et ipso Windlero ejusq; filia, quædam vid. spectant
miscellaneorum p. 90. Ubi de his actum est
in oratione mea de Windlero §. 9. citata. M. Georgius
Fiedelius, Proff. Elisab. quinquagenarius digessit compen-
dium grammatice Latina lingua et compendium

minus, Vatisf. 1617. 8. de quo utroq M. Joh.
Dhenius, Oshatzientis Miscellus, Lond. Huf-
menfis, nuncata Leovistebriensi, et usque ad
salutem celeberrimus Grammaticus, amicum et placidam
consulam scripsit Lips. 1615. 8. sed in qua nec
amicum nec placidam sed importunum
et impudentem censuram agit: nec tamen
istig compendii usum impedire potuit, quod ab
illo tempore supra seculi spatium in scholis nost-
ris cum fructu usurpatum est. Hic etiam locum
dabimus Pauli Wunderlicho, vel Thaumastii, Triebel,
la Lusatia, Collegae Elisab. libro, cui tit. Pyslo,
logischer Discours vom Verstande, Alst 1647. 4.
Cui accessit Mantissa non videri in Pyslo. Gerd,
Gingig 1646. 4. In quo utroq libro multa turbate et
sensu iudicio de rebus scholasticis sui temporis in
medium affert, sed in numeris querelis de mi-
seria vita Scholastica referta, quibus superio-
rum indignationem et multorum risum exci-
tauit. semilia sed cautius profert in oratione
ex latino germanice versa, sub tit. Fini Cof.
in Buchst. Lob. Das war die ganze Nützlichkeit
des, Nothwendigkeit, in allem Wissen und Vor-
wissen, Alst 1652. 4. Alia eius scripta o-
mitto.

S. XIII

Scholis adjungimus Bibliothecas. De Bib.
liothecis urbis Vratisl. agitur in scholiis plesioq.
renov. Cap: 6 p: 707 fgg et Tomo 2. in 8. p. 755 fgg ubi etiam Ca-
talogus MS. torum bibliotheca Elisab. legitur,
sed non satis accuratus. Conf. S. VI. C. 13. 4.
Cum Magdalena a. 1644. d. 24. Nov. libris
auctior et culta ornatior usibus publicis dedi-
cassetur; habebatur in solenni Janegiji ispius
bibliotheca a Christoph. Colero, Bibliotheca-
rio simulq. Prof. Elisab. oratio auspiciis, et a
Valentino Kleinwachtero, Prof. Magdal. actus
inscriptus. Tunc septem sapientum, in quarto,
ribus numus argenteus, cui schema bibliotheca
impresum est, distribuebatur, quo in d. e. r. d. e. c.
Hic plesia numismatica p: 787. describitur. Eodem
tempore hoc ipsum schema Bibliotheca grandiori
forma in a. s. incidebatur, minori forma exhibit
Schoebelii Germanus Vratislavia p. 3. 4. adducit
us. Oratio et Actus cum figura aenea bibliotheca
prodierunt conjunctim Lips. 1646. 12. Colero ob
comisum Bibliothecarii m. n. gratulati sunt
amici hoc titulo: In curam bibliotheca publice
Vratislaviensis ex Amplissimi senatus decre-
to, Viri. Christoph. Colero, Historiarum Prof.
benigne comisum, concivium bene cupientium
acclamationes, Vratisl. 1639. 4. qua acclamatio-
nes simul cum Oratione superiori denuo recusa
sunt in 12. Christianus Gypsius, Rector, Prof.
et bibliothecarius, Magdal. 1702. d. 14. Decet.

Characterem idonei Bibliothecae custo-
 dices, et simul clarorum Bibliothecario-
 rum historiam in actu publico delinear-
 uit, in cuius programme recensum deor-
 dicum MSS. Librum Turcico Persicorum,
 qui in hac Bibliotheca reperiuntur. Eius
 in his officiis successor, M. Doct. Nüpf-
 fenderus, 1744. d. 12 Mart. de hac ipse Bib-
 liotheca actum peculiatum habuit. Me-
 morabilia istius Bibliothecae leguntur in
 Handmanni promptuario p. 48. §. §. eorundemq[ue]
 pars prima actu publico proemiali 1759.
 d. 17 Dec. exhibita est a M. Guiljelmo
 Teophilis Sello, rect. prof. et bibliotheca-
 rio Magdal. cui idem ipse subjunxit Partem
 secundam memorabilium Bibliothecae
 Magdal. 1744. d. 16. Febr.

XIV.

um Bibliotheca Elisabetana, a fundatore Jo-
ma Rheodigero, Patrisio Vratislariensi, Rheodigeria.
na dicta, 1667. d. 12 Octob. aperiescit, Joh. Gebhart,
ous, Bibliothecarius, et tum Prof. deinde Prof. Eli-
sab. nationem auspicalem habuit, quae prodiit Pra-
sflavia, ed. ao. m. t. sub tit. Encyclopaedia bibliotheca
Rheodigeriana. Et paulo post eodem anno, 1667. d.
24. Nov. idem Gebhartus Thomam a Rheodiger
elstisa, redivivum actu publico sifens, bibliotheca-
cam istam describebat. Haec Bibliotheca postea
loca plestata est insigni accessione librorum Alber-
tia Sebisch Praefidiariorum Vratislaviensium Con-
tunionis, et munitionem urbis praefecti. Hinc Gott-
lob Krantzius, Bibliothecarius, tunc Prof. postea
d. Elisab. ao. 1698. d. 15. Maij actu publico represen-
tavit. Memorabilia Bibliotheca publica Elisab.
Vrat. a fundatore celeberrimo Rheodigeriana dicta, Vratis.
1699. t. quibus adjecta Coleri supra citata oratio auspici-
calis de Bibliotheca Magalena, cum aliquot in-
scriptionibus. Confz. supra S. IV. C. III. §. 6. extr.)
Idem meritisimus Krantzius 1726. d. 20. Jun. ad
memorabilia Bibliotheca Elisab. ante annos 28. in
scenam producta, parati-potrena et supplementa in
actu publico exhibuit, ubi non negligenda sunt, quae
in Programma solum publicato fuerunt monita, de sa-
talogo MSctorum hujus Bibliotheca, qui in
Dr. Vossijssim. Leon. Gronovii Tomo II. non satis ac-
curatus legitur. Tales haec autem de Bibliotheca

hujus incrementis atq. incrementis ulterius sollicitus
 hanc hanc, pralectionibus privatis tradidit
 historiam numorum imperatorum, notitiam
 codicum MSorum et conspectum historicorum
 typis impressorum, quae tribus voluminibus fol.
 eleganter descripta, in eadem Bibliotheca jam
 conspiciuntur his titulis:

- I.) Historia Imperatorum Romanorum a
 Julio Cesare ad Justinianum M. ex numis
 Rhedigerianis cum iconis anno 1709. De
 quo codice dictum jam est S. A. C. VI. 3. 8.
- II. Notitia codicum MSorum bibliothecae
 Elisab. Vrat. ao. 1722.
- III. Conspectus historicorum Bibliothecae Eli-
 sab. Vrat. ordine chronologico dispositorum
 ao. 1722. Vid. Fund. manni promptuarium p. 22
 sqq. De erudit. Vrat. conferenda sunt
 quo S. VI. C. I. et II. acta fuerunt.

§. XV.

Post hæc locum hic postulant scripta, quæ solennitates et lætitiæ publicas Vratislavia agitatas, et in his portas augustas in ingressibus regum Bohemia erectas, ipsosq. ingressus describant. Illius generis est Nicol. Stembergii (Ecl. Elisab. porta augusta in honorem ingressus Cesaris Rudolphi II. 1577. Vratislavia erecta, Vratiss. 1578. 4. Casparis Cunradi ingressus Mathie II. et arcus triumphalis à S. P. Q. V. erectus, descriptus carmine latino Bresla 1611. fol. Brege 1611. 4. Georgii Reuteri idem ingressus Mathie II. germanice prosa descriptus, Vratiss. 1611. etiam quæ Schickelsius suo protypo inferuit, Libro 3. Cap. 14. p. 115. Porta vero sive arcus tum erectus, ab eodem Reutero descriptus est rhythmis germanicis per Dialogum, Vratiss. 1612. 4. Arcus talis æo. 1617. Ingre-
diente Ferdinando II. Vratislavia positus in æs moisus exstat cuius quædam statua aservantur in armamentario Burgivalensi, reliqua alibi. Thomas sagittarius, R. Elisab. tum tem-
poris actum gratulatorium in honorem Ferdi-
nandi II. accessum et ingressum ad Vratislaviam meditantis et maturantis, habuit, qui in præf. est Vratislavia 1617. fol. Arcum Fridrici Pala-
tini descripsit Thomas Schroeterus, tum curia Vrat. Advocatus ordinarius, postea scabinorum secretarius, versibus latinis elegiacis, deinde rhythmis germanicis Vratiss. 1620. 4. Reuterus ingressus huius descriptionem germanicam soluto sermone dedit Vratiss. 1620. 4. sed in his præcipue memora-
bilia sunt Thomæ sagittarii scripta, nimirum: Postea pacis Augustissima Divo Fridrico.

Pragmaticam iniquitatem erecta et
descripta carmine latino, additis carmini-
bus gratulatoriis Fridrico ab autore obla-
tis, Vrat. 1620. fol. et ejusdem oratio histo-
rico-poetica Fridricum eccl. Preslam
accidentem, ibidem commorantem, ab ea-
dem discedentem exscribens, describens, pro-
sequens, Vrat. 1620. & quae scripta ideo nota-
ri merentur, quod tanta vulgaverit, cum
ob hac ultima suppliciter affectum fuisset.
sed epicedia in Obitum ejus Vrat. 1621. 4.
impressa, diem mortis et sepultura referen-
tia, contrarium probant: quippe qui mor-
tuus est 1621. d. 21. Apr. et 44. humatus
publicis et solennibus exequiis d. 25. Apr.
et D. Caspar sagittarius, historicus Jene-
sis, ex Thoma fratre Caspare natum fabulans
de cruenta ejus morte paucis refellit, tum in
memorabilibus historiae Luneburgicae, Jena
1688. 7. editis p. 49. ubi vitam patris sui
recenset. tum etiam in dissertatione epistoli-
ca de Genealogia sagittariana, Jena 1694. 8.
publicata p. 3. His accedit descriptio lati-
na publica obitum Leopoldum, Ar-
chiducem et Principem Austria celebra-
ta, qua prodit sub titulo: Quirici Eusebii
Brünigero am 28. April 1658. Constantinopoli
scripsit Georgius, ubi diem 13. April
in Wien erfolgt seist vermisst Gebieth

An Durchlauchtigsten Fürstlichen Leopold:
 in, so hoch zu Ehren in Fürstlichen von
 Österreich, etc. nebst beigefügten samst
 präsentierten Illuminationen. 1.

[illegible]

Decentiores conciones a saepe humano
habita, reperiuntur in ejusdem ysaiah
libro et quae postea prodierunt, facile col-
ligi possunt.

§. XVII.

Fuerunt etiam solennitatis semiseculares,
 de quibus quæ feci 17. asciderunt, hæc annotanda
 sunt. Erant scilicet illæ solennitates primum
 scholastica, tam viris de ecclesia et scholis per quin-
 quaginta annos bene meritis actus solennes gra-
 tulatorii in Gymnas. Elisab. haberentur, quæ postea
 etiam aliis rebus peractæ fuerunt. Atq. hinc ho-
 nor primum exhibitus est. M. Georgio Seide-
 lio, Prodr. Elisab. a. 1624. actu quinque dierum
 a 23. — 27. Septembris, opera M. Eliæ Majoris,
 tum adhuc Professoris, cujus oratio gratulatoria ul-
 timo actus die, ab eodem pronunciata inter Ejus
 orationes hæs Vipsia 1628. editas est tertia, et mul-
 ta lectu digna de re Scholastica Vratislaviensium
 continet, cui Program. mactus præmittitur. Dein
 de hinc ipse Elias Major, tunc temporis S. Elisab.
 hoc honore mactatus est anno 1665. a. 9. Martii, ope-
 ra Joh. Gebhardi, Prodr. qui actum inchoavit
 sua oratione. Titulus actus est: Pietas Gymnasii
 Elisab. emblematica et orationis, Pietas disci-
 plinaris, quæ eodem anno Vratisl. II. prodit.
 cui solennitati id accessit, ut magnifici senatq.
 nomine Petrus a Mactendorff, Sec. publ. syndi-
 cus finitio actu oratione latina gratulatoria offer-
 ret poculum argenteum de auro, mini altissimi
 cui intusi erant viginti quinque aurei. Postremo
 pari solennitate est condecoratus M. Michael Hert-
 mannus, Pastor et Insp. Elisab. 1668. d. 29. Jan:
 iterum opera Gebhardi, cujus actus pietatem Gym-
 nas. Elisab. ecclesiasticam sistebat, et oratio totius
 actus lauspicallis, hoc ipso titulo gaudens, eodem
 a. Vratisl. 4. edebatur: ubi etiam Andreas

9
 Osigius, syndicus nomine senatus popu-
 lum inauratum cum numis presentavit.
 De his uberius et accurate agit, et orationes in-
 tegras exhibet: Historia Jubileorum Scholas-
 ticorum in Gymnas. Vratistas. Elisab. publi-
 ca celebratorum; cum biographiis, annotati-
 onibus, et praefatione Christiani Tieffii,
 Vrat. 1737. 8.

S, XVIII

In hoc seculo 18. alia hujus generis fu-
 bites occurrunt, in quibus ordine temporis eminet
 Haunoldianum, ob Dignita, tem senatoriam semise-
 cularem Joh. Vigismundi ab Haunold, et Ham-
 berg, Leip. publ. Vall. praesidis ao 1700. orationibus in
 actia et templo Elisab. concerta musico, actu-
 publico, aureis et argenteis numis, imagine in aes
 incisa, variisq. carminibus celebratum, quae omnia
 uno volumine contenta praedierunt hoc titulo:
 Glückwünsche in samborungingruen Geyßern in
 Preßlau wegen Jubel des 50. Jahrsigen Kaiser Karls
 6. saltern in anm. d. 1710. 4.
 Successit Jubilaeum Cancellarium, Illustrissimi
 et Excellentissimi S. Joh. Antonii C. B. de
 Mencken S. C. M. Consiliani intimi, et supre-
 ma per utramq. silesiam curia Cancellarii post
 50. officiorum annos, d. 17. Jul. ao. 1718. variis gra-
 tulationibus et nummis condecoratum. de quo in-
 fra citandi erant nummi Jubilai Fund. Manniani
 Conf. Sect. 3. Cap. 4. §. 9. M. Joh. Hoffmann-
 nus, Pastor ad S. Barbara eodem ao 1726. post ex-
 actos in officio sacro quinquaginta annos, ab Illus-
 tri senatu poculo argenteo cum inscriptione, et
 alio ab aedilibus templi donatus est. feria autem
 secunda Pentecostes, quae erat decima Junii, in ipsa
 aere sacra inter concentus musicos gratiae et
 acta, et votiva acclamationes factae sunt, de qui-
 bus oda cantata typis expressa fuerunt. Anno
 1734. Georgius Weubnerus, Ecclesiarum et scho-
 larum Aug. Confes. Inspector, et templi Eli-
 sab. Pastor absoluit muneris sacri Lexa in

Polonia et Vratislavia gesti annum quinquagesimum, quem Dominica Palma-
rum, reverendum ministerium Elisabetanum oblato poculo argenteo cum inscriptione gratulatum est, Candidati ministerii carminibus et oratione ornarunt, familia vero numismate ingenioso splendidiorum reddidit. Anno 1736. d. 1. Nov. in Gymn. Elisab. publica celebrabatur jubilaeum officiorum scholasticorum Theol. Pollii, Profr. et Prof. ibi. Eodem et a magnifico senatu transmittebatur poculum argenteum. Qua occasione supralatus Hieronymus historiae jubilaorum scholasticorum didit, in qua omnia, quae tunc acta sunt, exposita videntur. Eodem tempore et Henricus Müllerus, Programmatensis arani Vratislav. semiseularis, a senatu accepit ejusdem generis poculum argenteum. Ecceivium numero locum hic habet Jubilaeum gamicum Sundmannianum, cum Johannes Samuel Sundmannus, civis Vrat. conjugii 50. annos anno 1733. exegisset; quod quibus scriptis et ornamentis fuerit condecoratum, legi potest in S. Joh. Christiani Sundmanni, filii ejusdem supra jam sapientius laudati, libro quo etiam de superioribus plerisque jubilaibus legitur, cujus titulus: Numi jubilaici, aut Jubil. Disputatio, 10. n. 50. Galsburgi Godefr. fuerit. Vrat. 1733. n. 50. 10. 10. 10. 10. 10.

wistigen Amte eunten; insonderheit auf
 hochzeit jubilea zum hochzeite haben, zusehen
 am Lundenmünze Jubel, Gedächtnis etc:
 Gerdau in Eigensij 1734. 4. Conf. sect. 2.
 Cap. 6. §. 7.

§ XIX.

Alia solennitates Scholasticae cognosci
 possunt e programmatibus inaugurationum, qua
 Statibus scholarum Viti Slaviciensis valoris templo,
 rum affligi jubent, cum non Rectores aut Profes-
 ses introducendi sunt, ex quibus in primis viti
 Professorum excerpere possunt. Hanc etiam perti-
 nent ipsa orationes introductoria et inauguralis
 typis impressa, quales sunt: M. Joh. Scholtzei,
 Past. Magdal. et Do. Pastoris Elisab. introducto-
 ria, et Petri Fritstenei novi Rectoris inauguralis
 una cum programmate praesidium conjunctim edita,
 Breslae 1610. 4. sic etiam, quae in Thoma sagittarii
 designatione et introductione acta sunt, viti fasce
 collectae prodierant Breslae 1616. 4. scilicet Praesidium
 programma, Reinhardi Rose, Syndici, nomine sena-
 tus in sacratio facta designatio, sagittarii Rectoris
 designati responsio, M. Georgii Fiedelii Ro-
 Rectoris pro se et Collegio gratulatio, D.
 Zachariae Hermannii Inspectoris oratio in-
 troductionis, sagittarii oratio inauguralis, et
 tandem carmina gratulatoria. Alia Majoris
 inauguralis duae, Professoria et Rectoralis,
 inter orationes ejus 1637. 17. citatas sunt
 prima et secunda. M. Henrici Clossii Rectoris
 moderatoris Magdal. disertatio de Ludimag-
 deratoris officio, Viti 1637. 4. Chrysostomi
 Schultzei inauguralis cum primarius Gymn.
 Elisab. Collegae introducere, Viti 1637. 4.
 Ejusdem Chrysostomi Schultzei e Gymnas.

Elisab. in curiam vacanti, et scabinatus
 secretis praefecti Valedictoria, atq. Joh. Fech-
 neri in auguratis professoria Patris. 1641. 4.
 Martini Hanczii in auguratis professoria
 anno 1661. habita, inter eius orationes sect. 6.
 Cap. 1. §. 1. productus numero 2. Nec omittenda
 sunt programmata actuum, quae, ut ex Superio-
 ribus constat, mutam suppellectilem histori-
 cam suppeditant, et in primis Joh. Gebhardi,
 quibus historia Gymnas. Elisab. variis modis
 illustratur. Henrici Closii et Valentini-
 Kleinwächteri programmata de numis pro-
 miorum adducta fuerunt supra §. 5. Jeremias
 Schonderus, sect. Magdal. in program-
 matibus suis legati Virilingiani, et Matthi-
 a Virlingo juris Candidato fundati, histori-
 am memoria producit, de quo egi in programma-
 tibus de Cadmo Phoenicia cum legati Virlingi-
 ani memoria secularis recoleretur ao 1719.
 Elias Thoma, sect. Elisab. in programma-
 tibus, quem summanum mansuetum descri-
 psit, legati Hadameridani exercitationibus
 oratoris destinati, rationem aperuit. ao 1678.
 De orationibus Neumannianis et Strehli-
 zianis agunt programmata Elisabetana. De
 professione Matthesios Strehliziana ego in pro-
 grammatibus actibus de historia coelesti germa-
 nica mentionem feci 1726. et de primis
 scholarum nostrorum dramatisq. scomoe-
 diis in prolezione post actum Velschis Nasti-
 lia ao. 1722.

Luthers Ernst, wie sich im Tücher der
 zum Arm Ernst, also auch dem Tücher der
 Ernst in Tücher der, was fallen soll, in Tücher der
 Philipps Ernst Abendessen, Luthers
 in Tücher der Meister 1604. 4. Conf. supra sect.
 2 Cap: 6. 3. 8. ibig fündet Ernst, in Tücher der
 Erklärung.

§ XXI.

Lia politica, bellica et tragica, ex his
 cognosci possunt: Particular in Guss. Vranis
 Vranis, vom 7 Oct. in folgend 1635. t. Continatio
 des Vranis: Vranis Guss. Vranis. Comission Vranis
 vom 15. Oct. Guss. vom 24. Oct. 1635. t. Guss.
 Vranis, vom 15. Oct. Guss. Vranis. Comission Vranis
 vom 1635. t. quibus quidam referuntur, qua
 post Pacem Regensem vel propter recessum se,
 Candarium istius pacis Vranis acta sunt. Chri-
 stiani Sperlingii, Chorale Magdal. aust verius ph.
 Sechneri, Lectoris ejusdem Gymnasii, flammis con-
 litus missis defensa Vranis, id est, obsidionis
 Vranis a Tartaris ao. 1241. facta, poetica
 enarratio, Vranis. 1635. t. versibus hexametris, re-
 cusa in miscellaneis rursianis continuatio, p. 303.
 Nicol. Pohlmann historia incendiorum, Guss. Vranis
 in Guss. Vranis. Guss. 1629. t. In qua p. 31. fgg.
 enarrantur incendia Vranis (et cetera Vranis)
 ordine chronologico, qua generali nomine vocantur
 incendia, et pag. 101 fgg aliarum filisia urbium et
 pagorum serie alphabetica, qua dicuntur urbana.
 M. Joachim Fleischer. Paganus zu S. Berthar,
 om, Guss. - Vranis non sicut Vranis. Guss.
 Vranis Guss. Vranis Guss. 28. Jul. am Abbat
 Petri Pauli, Vranis Vranis Vranis Guss. Vranis
 Guss. 24. Sept. Vranis 1628. Guss. Fie.
 Vranis, Guss. zu S. Berthar in in Vranis
 meditationes ignea, Vranis Guss. Guss. Guss.
 Vranis, Vranis Guss. in in Vranis Vranis Guss.
 Vranis Guss. Guss. Vranis Guss. Vranis Guss.
 Guss. Vranis Guss. Vranis Guss. Vranis Guss.

f. Petri et Pauli Abm., nov. 28.
 Jul. 1628. In festo nunc
 hinc distans fuit graviter, et in
 de Hact. Preslau gloriis mit. in
 virgin. Desrab. et Jan. in
 Epum. Thiberta. et in
 Const. 1628. 8. Peremias Tschenderi
 Lect. Magdal. carmen de subito et ante
 hac Vratislavia in audito incendio, ao.
 1628. d. 28. Jul. 8. circa meridiem hora
 prima in novo foro exorto, et usq. in horam
 Decimam quertam continuata, quo ul-
 tra, centum et octoginta ades in quatuor
 et diversis locis sunt devostata, pia pos-
 teritati pro memoria concinnatum, et
 die S. Johanni Baptista sacro Patronis
 suis oblatum 1629. Vratisl. 4. Quod incen-
 dium etiam describit Pothius in historia
 incendiorum p. 86. De incendio in platea,
 que dicitur di. Francisc. Gasse, et in duobus
 aliis locis eodem die exorto exstat. Gersp.
 l. 1. p. 1. et l. 2. p. 1. et l. 3. p. 1. et l. 4. p. 1.
 Petri et Pauli fest. 1629. In festo
 om. Virgin. et in festo om. Virgin. et in festo
 Gersp. 4. Michaelis Hermannus Spongia
 absterforia contra maculos, quas Presla
 Glesia metho poli adspargere conatur. A.
 Abrahamus Bravus, Ordinis Predicatorum
 monachus, et ad D. Alberti Vratis-
 lavia prior, Lips. 1614. 4. Quod scriptum

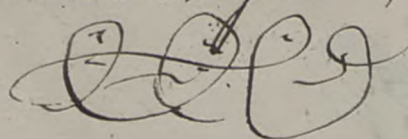
editum est occasione tumultus, qui Vra-
 tislavia in conspectu Adalbertino 1608. fe-
 riis Christi natalitiis excitatus est. Quam-
 cumque Procius sub titulo Tragediae Vratista-
 viensis descripsisset, posteaque in concionibus
 latinis a se recitatis, in Vratislavienses in-
 vectus fuisset; Hermannus hic Studiis
 Academicis sum operam navans, hanc spon-
 tiam ei opposuit, in qua notabilia de
 Procio legantur. De Hermannno
 Conf. sect. 4. Cap. 3. 3. 3. et supra hoc
 Cap. 3. 17.

XXII.

De aliis casibus lugubribus agit Mi-
 chael Reinhardtus in *Wittenberg. Plan. Annot.*
Wittenberg. Plan. Annot. *Wittenberg. Plan. Annot.*
Wittenberg. Plan. Annot. *Wittenberg. Plan. Annot.*
Wittenberg. Plan. Annot. *Wittenberg. Plan. Annot.*
 1583. in *Wittenberg. Plan. Annot.* *Wittenberg. Plan. Annot.*
 8. Georgius Reuterus rhythmis germa-
 nicis descripsit genus, vitam et obitum Abraha-
 mi Genesiovi, Capitanei Ducatus Vratislav.
 † 1606. d. 28. Sept. et 69. Olsnae a. 1606. 4.
 David Ficherus, Collega Elisab. etiam rhythmis
 germanicis exposuit genus, vitam mortem, et se-
 pulchram Nicolai Dobschützii, Capit. Vrat.
 Vrat. † 1624. d. 6. Decbr. et 67. Vrat. 1625.
 4. In fine adjecit catalogum senatorum Vrat.
 lav. a 1500. - 1625. ordine Alphabetico conge-
 Melchior Sust, collegit numerum mortuorum
 natorum et senatorum sub jurisdictione Vratista-
 viensis 1555. - 1626. Vrat. 1626. 4. David Fich-
 erus jam citatus a. 1542. 1638. continuavit
 Vrat. 1634. 4. Caspar Hoffmannus, Collega
 Elisab. a. 1555. - 1636. Vrat. 1636. 4.
 Postea continuavit ad 1679. Vrat. 1679. Item
 index mortuorum et natorum omnis sanatis
 a. 1555. - 1716. legitur in *Calendario Brachyoge-*
liano anni 1717. 4. quem Daniel Gomollus
 peculiari scheda continuavit ad annum 1730. Cl. A.
 Hilfcher, Vrat. Theol. Cultoris, *Wittenberg. Plan. Annot.*
 In Stadt Wittenberg *Wittenberg. Plan. Annot.* *Wittenberg. Plan. Annot.*

67er im Anfang von den im Jahr 1633.er
 36. geschehen Rebellion in den
 gedachten Soldaten, in den im 30. Jahr
 1633. der Stadt Lützen zu geschehen
 von Anfall, 1636. 8.

postederat Jacobus Strause,
 Pharmacopoeus Vrat. e quibus unam puel-
 larem pro ceteris accurate Gryphius de-
 scripsit p. 27. sqq et ore expressam dedit,
 quae jam in Bibliotheca Magdal. as-
 servatur.

XXIV

Horti quidam Vratislaviensium
 a variis descripti sunt. Valentinii Schol-
 terii sect. 8. Cap. I. §. 4. hortum carmine ce-
 lebravit heroico M. Andreas Calagius, Vratisl.
 1592. 2. Parthea amicorum in hunc hortum
 epigrammata uno fasce collecta prodire Vratisl.
 1592. 4. quibus subiungitur Valentis Aci-
 dalii Janus quadrifrons, atq. tabula legum
 hortensium et convivalium, tandemq. Joh.
 Ferschlui sermo, 2. carmen heroicum De viris
 in materiam medicam et herbariam bene me-
 ritis. Henr. Mühlpsortius §. 4. laudatus in
 poematibus latinis p. 19. carmen habet in an-
 trum horti olim schultzeiani nunc Crusiani.
 Huius horti post Scholtzeium possessoris erant.
 Jacobus Krause, Pharmacopaeus, Wolfgang,
 quod Tharschmidius, istius generis, Carolus Con-
 radus de Pein, Consiliarius ducis Osnensis,
 et deputatus ad Conventus publicos, tandem Geo-
 mitissa de Oppersdorf a. 1738. mortua. Post
 Scholtzeiam autem imagine inclavit sub
 Tharschmidio, Juris Practico, et rei mechanice
 hydraulicae peritissimo, qui eundem variis hy-
 draulicis instruxerat, de quibus sequentes descrip-
 tiones praerant: f.) Consilium ullor Maslov.
 Eintr. Durlch bijten Wolfgang Dylao. f. m. m.
 juris Practico in Vratislav, in printen om. M. g.
 Eintr. Durlch bijten Wolfgang Dylao. f. m. m.
 Eintr. Durlch bijten Wolfgang Dylao. f. m. m.

nymo 1682. t. 2. *Exemplarissimum*
Museum *Quodam*, *vacuum* *et* *perfectum*
lustrum *in* *intertribum* *Museum* *Quod*,
voluit *maius* *Spil* *non* *sem* *sellit* *redact*,
gratissim *in* *Spil* *fat* *Museum* *Quod*
Quod *ymit*, *Cur. Præf. Quod* *1689*.
 8. cum fig. aenea. *Scharschmidtii* *elogium*
et *vita* *Legitum* *Martini* *Francii*
monumentis p. 290. In *D. Sundmanni*
promptuario *inter* *artificia* *perinde* *descri*,
buntur *armamentaria* p. 25. *capella*
aquaria *sive* *opera* *hydraulica* p. 47. *hor*,
tus *omnis* *Maltzhanii* p. 48. *palatium* *o*.
mitis *Markfeldii* p. 49. *quod* *etiam* *scorsum*
tabula *aenea* *expressum* *est* *Christiano*
Sinckler, *Pictura* *omnis* *de* *Prostian*
et *de* *Berg*. p. 51. 53. 54. *Museum* *oe*.
erentianum p. 54. *collectio* *rerum* *na*,
turarum *Pieffiana*, p. 74. *pictura* *Joh*.
Georgii *Pauli* p. 84. *Museum* *D. Galt*.
Schmidii p. 85. *et* *tandem* *promptarium* *re*,
rum *naturalium* *et* *artificialium*, *quod*
posidet *D. Sundmanni* *regno* *animali*,
vegetabili *et* *minerali* p. 86. *et* *seq. usq*
ad *finem* *libri*. *Danielis* *Gmole*
Part. 2. Exemplarissimum *Montenodii*,
Trin, *multa* *quoq* *musca* *rerum* *natu*,
ralium *et* *artificialium* *exhibet*.

Notarij etiam meretur Jacobi
 Janierii e socij Jesu prädium rusticum
 scitissimo poemate dialectico illustratum
 et editum Vratisl. 1727. 8. cui adjecta
 est anonymi descriptio prädij Goldschmied
 den in Ducatu Vratislaviensi horto insignis.

Caput III.

Lignicenses

§. I. Rerum Lignicensium, Bregens. et Volavienſium

§. I.

De principatu Lignicensi vid. Lu.
ca in un. Vind. ind. lib. I. c. 9. p.
1193. De principibus Lignicens. prolixè Schick.
fusius lib. 2. Cap. XI. - XX. Conſ. ea, quæ
ſupra ſect. 2. Cap. 4. §. 8 ſqq de principibus
Lignic. Bregensium Genealogiis tracta dicta
ſunt. Et de nominis principum Lignic. Bregen.
ſium. De wedeckii ſileſia numismatica lib.
2. Cap. 3. totop. 260. ſqq ubi multa ſingula,
ria de his principibus ſequuntur. Mappeſ Geo.
graphica ſect. 7. Cap. 1. §. II. et. 12. citat. De
urb. Lignicensi Schick. ſuſius agit libro. 4.
c. 9. Henelius in ſileſiogr. rdnog. Cap. 7. p.
274. Fechneri Lignicum in Elſſis ſylvis p.
63. legitur et Tomo 2. in Diſſert. Cron.
Eronſt. Cap. 3. Von Jabanning lib. Stadt Lign.
nitz p. 251. Diſſertatio ſiſtens origines mi.
cluta ſileſiorum urbis Lignicæ habita Præſ.
de Conrado ſamuele Thurt. ſleischi, veſ.
pondente M. Joh. Chriſtoph. Muſemannos: ſect.
4. Cap. 5. §. 2. Viteb. 1697. V. In hac ratio,
ſus ſileſius ſ. Caſpar Cometas propter mo.
numendum quoddam erroris accuſabatur.
hinc iſte ſe defendit obſervatione quadam

nondum edita, qua integra vid. in Man.
tisa nostra. n. 15. Huc in primis perti-
nent: Joh. Petri Warendorffii, Lignici:
Med. & Nat. Cur. et Politici Lignicens.
† 1738. d. 5. Dec. et 56. Cujuslibet Mss.
in h. Biblioth. ubi Historiæ Lignicensis
stat. et firmitatissimè leguntur in Epistol.
suis Dissert. Lignici t. 2. & 3. Conf. sup-
ra fact. 6. Cap. 2. 3. 4. et Cap. 3. 5. 2.
Georgii Thebesii descriptio urbis Lignici: est
prima pars Villius Annalium Lignicens.
quos descripsi supra f. 2. C. 4. § III De
Simonis Grandi inscriptionibq Lignicens.
Mss. t. 3. § I. De Theracis
Lignicens. dictum S. V. C. 2. § 3. Qui-
bus addit. Confirmate et confirmat.
ning, in Confirmate et confirmat. Taxa
vinto Joh. Bapt. de Stadt Lignitz,
Lignitz 1604. 4. Porro: Nunc rediit. H. H.
de Stadt Lignitz in Taxa in firmitatissimè Lign.
Lignitz 1662. 4. nec minus his adden-
da: Vnde in Epistol. Lign. von Histori. von Gornitz,
von in der Epistol. Gornitz zu Lignitz. 4. Conf.
Lucca Sintoni Novus p. 611. Eiusdem Ant.
Lignitz p. 1202. ubi eodem inscriptiones
legantur. Curia et supplementum de Lignitz.
H. H. Lignitz, 1710. Das fürstliche Lignitz

bey den Vorphientalischen Einbildungen. Cuius
 b. 1719. 4. autore Godofr. Scholtzio, Scho-
 lae Lignic. Collega, teste Sinapis in appendice
 de Diffinitione Curiositaten, et in praefat.
 Tomi II. p. II.

p. sit. ad. Ant. B. D. Lips. 1654.
 4. Obiit auctor 1662. d. 14. Dec. aet. 70. De
 scholis exstat: Schola Lignicensis doctrina
 et disciplina cum orationibus inauguralibus
 quibus additur. Luthero Insalt. in. Vateini.
 Jochen Disput. Lignic. 1672. 4. Inti-
 matio conjunctionis scholarum Lignicen-
 sium, illustris Johannea et senatoria Lignic.
 1681. 4. M. Hent: Altscheri pietas
 in Praeceptores Academicos et triviales, et
 schola Lignicensis Rectores, primum prodit
 Lignic. 1671. 8. postea adjecta Canstleebii de
 plo. Poleslavienfi, ao. 1674. 8. Cons. sect. 6.
 Cap. 2. 3. 4. ubi et alia, quae ad rem littera-
 riam Lignicensium faciunt. Scripta de
 nova Academia equestri in urbe Lignicen-
 si, nimirum Josephi Imperatoris fundatio
 istius Academiae prodit ao. 1708. fol. Et
 Augusti Bohii, Prof. prim. alias Salan-
 de dicti, de scriptis inauguralibus cum ora-
 tionibus auspicalibus ab. 1709. fol. Postmo-
 dum etiam typus aedificii Academici, a
 Christiano Gottlieb Hertelio, Mathes-
 Prof. delineatq, are expressus est a Chri-
 stiano Wiedlero - Tandem prodit. Dm.
 Handlische Graust von den graestigen Solea-
 nitaten, welsch die Logimstien Gmündstien
 und die münd Gebänderte Lays und
 Königs: Josephinischen Vitter Acad.

demia in Eignitz ao. 1738. d. 24. Jan:
als am Tag. S. Johan Baptista sorg-
yorigen, Vortrags 1735 fol. Ubi notandum
est augurium Christiani Gryphii de Jose-
pho Num adhuc Romanorum rege, non plene
irritum, i. ejusdem Vortrags Mahron. P.
I. p. 772. editum his verbis.

Sprengen wird in dem Tag,
S. Josef, Lunt in Misch blühen.
Sich nicht nur gegen seine Sorgen,
Sich nicht auch selbst das Gedeihen,
Womit der Mensch sein Leben los,
In seine Muse beinaht los.

§. III.

De satis Lignicii notamus Georgii Tileni,
|. sect. II. Cap. IV. §. 14. | carmen et tartarorum
in silesiam irruptione, et pugna cum
Illustrissimo Duce Henrico Pio, quod repe-
ritur libro 2. poematum ejus p. 19. De ea-
dem materia Christophorus Schultzius Pro-
fessor Elisabetanus actum secretarem ha-
buit et edidit sub titulo: Monumentum gra-
titudinis Henrico II. sive Pio silesia Duci
erectum, Vatislavia 1641. 4. Ex quo Fect-
nerus in Elissii sylois excerpfit cam-
pum Martium silesia sive agrum cast.
stad. in quo Henricus II. accidit, p. 23. Valen-
tinus Olberhi |. sect. 4. Cap. 3. §. 12. praelium
Lignicense a Duce Henrico Pio cum Tartaribz
victoribus a. 1741. d. 9. Aprilis fortiter co-
missum, oratione exposuit, Lipsia 1664. 4.
Christophorus Adolphi, Pastor Wahlstatten-
sis de eodem praelio concionem habuit, eitam
sub titulo: Kaffatallio Lint in Vontnuss,
Jauer 1720. 4. cum figura aenea. Ipsa etiam
historia hujus praelii ex Curai annalibus
vel Beckenfeinii, |. sect. 2. Cap. 3. §. 3.) re-
bus silesiacis excerpta, separatim aliquoties
excusa est. In sinapii Osnographia II. p. 93.
leguntur rythmi germanici de hoc praelio. Chri-
stianus Uticffius 1724. actum germanicum
habuit sub titulo: V. Anno 1741. d. 9. Apri-
lis vñ Liegnitz in Distrikt mñtre im Glor-
weinigen Hagen Heinrich von Fromm-

gefallenen Tartarischen Yllast - De
alio praelio superiori seculo ad Vignici,
um comisso prodit. Hasefastigi und fi-
gruß: Verstorbenen, mit allen Umständen
nach der Wirklichkeit Gott von 3. V3 Maji
1654. die Frau Darsingen Horneé di
Victoria bey Vignitz erlitten, t. Sebas-
tiani Altscherer Zugium deplorand
incendium anni 1648. Martinianum
carmine elegiaco expositum Vignicii
1649. s. Christian Mancro, Millago-
Parvigrad zu L. S. Drise in Vignitz
funda Vindigt, wegen der Brandenburger
Bischofs zu Vignitz im Jahr 1711. am Esau
Lustlager. Gortz, in Vignitz t. Quadam
Vignicensia vid. etiam S. C. Huc reserti
videtur: M. Episcopos Somrod, Vignit
zu Ost S. Lenor. Ministr. J. S. C. rostra
in andern Vignitzerischen Eingriffen in
den Königl. Vignitzerischen Consistorii
Assessoris Emeriti, 1722. d. 12. Jul. et
15. Encenia memorabilia in V. T. cele-
brata et in N. T. imitando repetita.
Moravianische Briefe finarising Jurisdic-
tion von den ungarischen Briefen Gottfri-
m zu Jerusalem im Alter n. v. d.
Andron zu Ost in N. T. vno I. Macrab.

IV. 47. sq. Oratio. sacra habita 1712. d. 21.
Nov: Ad principat Lignicensem pertinent
Goldberga, de qua exstat Michaelis Pracht.
Past. in pago Tarto ejusdem principat Lignic.
oratio historico Goldberga, Jena 15 Goldberga
Chrystori Hurimontium in sylvois p. 85. lau.
datus Henelii silesiogr: renov. Cap: 7. p.
183. Turbas eberi Goldbergeneses adiuvimus
sect. 4. Cap: 6. et 9. et novam controver
siam Scherenscheldianam tractus Goldber
gensis, ibid s. 12. 13. Electi peplus bonorum
ingeniorum Goldbergensium sectione 6. Ca
pitule 2. paragraphis 4 recensetur. De
pannifice Goldbergensi contrionante videan
tur sectio 4. Caput. 6. paragraphus 15. ex
tremus. In re Scholastica laudari meren
tur Johannis Claji, Hertbergensis, Gym
nasii Goldbergensis Professoris carmina de
origine et consuetudine Schola Goldber
gensis, quae reperiantur in Eiusdem vario
rum carminum libris, libro quinto Gorlitzii
anno 1568. in Octavo. Adduntur in fine le
ges Schola Goldbergensis. Aliae leges et
constitutiones scholasticae lucem aspexerunt
sub titulo: Illustis schola Goldbergensis in
stauratio, cum orationibus auspicialibus,
Lignicii anno 1599. 4. schola Goldbergensis
denuo aperta fama publica, etiam cum oratio
nibus, Lignicii 1620. quarta edita. M.
Pancratii frugeri Lectoris Goldbergensis, post,

ea Prof. Francofurtani, oratio de diffi-
 cultate Scholastici muneris colla-
 ta Francofurti 1589. 4. Godofredus
 Thilo anno 1675. Goldberga actum
 habuit de schola, in cuius programa-
 te scelerem Goldberga rudi Minerva ex-
 pressum dedit. Idem anno 1677.
 Goldberga delicias montes et fontes no-
 biliores, et ao. 1678. Goldbergam sub-
 terraneam actibus publicis ibidem ex-
 posuit. Cf. supra sect. 5. Cap. 3. 3. 3.
 sinapius Tomo II. in Dissertissim. Curiosi-
 taten in praefat. p. 9. hac Mella de
 Goldberga citat: Beschreibung der Stadt Gold-
 berg, von dem würdigen Herrn Johann
 Adam Frey. In dem Drucke Lud-
 wici zu Liegnitz Königl. Intendanten
 von Christian von Pratz, Substanz
 von Valowitz in Gosenstadt, Liegnitz
 Preussisch in Wolauischen Jahr Buchstabe
 der Goldbergischen Missions 1652. Obiit
 perierus anno 1672. d. 10. Febr. aet 56. M.
 Casparis Wentzelii Gymnaste apud Goldber-
 gensis, Goldberga H-e-res Goldbergen-
 ses. Von Stadt Goldberg, Liegnitzischen
 Fürstenthums in Meiss Dissert. Beschreibung
 in Altorf am Bergensiten, im Glucke.
 Eiger Goldschmiede und einziger Manuscriptis

und Anno dñigen zusammen getru-
gen, im Jahr 1640. Obitt Weitzeli-
us in Diaconatu Goldbergensi anno 1659
d. 24. Nov. ad 68. Johannes Caspar Eber-
ti, Aurimontium gloriosum, v. i. d. Stadt
Goldberg somobas. originis, congesisse di-
citur in novis Litterariis Germania ad 1705.
p. 286. Johannes Henricus Lünze, Rector
schola Goldbergensis ad 1736. die. 1. 2. 3.
Octobris actu exhibuit originem schola Gold-
bergensis, in cujus programme catalo-
gum Rectorum omnium dedit. Anno 1738.
d. 4. Nov. pag incrementa ejusdem Scho-
la produxit, et in programme singularia
de primis Rectoribus tulit. Videantur q.
lysch Müngelien Dissertat, anno 1736. p.
436. et 1738. pag 405. A. M. E. anno
1738. die tertie Decembris ejusdem scho-
la origo et vicissitudines quodam oratione
Agricolana fuerunt proposita.

S. IV

De satis Goldberga agunt Davidis
Namsleri Boleslaviensis et Gymnasii Gold-
bergenfis Professoris, postea pastoris et Secani
ibidem, + 1613. al. 10. *Antiquissimum Transilvanicum*
Magnum in Transilvania, in insubria non
de quo in insubria Transilvania in Transilvania
griffen den 2. Jun. 1608. Liegnitz 1608. 4.
M. Danielis Techneri, Goldbergenfis et Gymn.
Palmi Profes. tandem Schola Laurana Sectoris
+ 1632. d. 23. Jun. al. 61. *Oratio de in solita et*
maudita eleione facti, Lignicii 1608. 4. lati-
ne et Germanica Benedicti Paulini epistola
latina ad Johannem a Bibran de inundatione
facti, Gorlicii 1610. M. Casparis Lindneri,
Pastoris Leobergenfis, Magister Carolus, et in
2. Juni 1608. Antiquissimum Transilvanicum
in Transilvania in Transilvania in Transilvania
Nisi, griffen. 4. M. Danielis Techneri jam
citati oratio de podowledoria urbis Surimon,
tana brevi intervallo tum incendio repentino confla-
grata, tum pestilentia ferisima desolata, Lignii,
ai 1613. 4. Ad bellica pertinet. Antiquissimum Transilvanicum
isubstantiis griffen, in in Laysenlichen 1624.
Septembris et 4. Octobris, 1633. in in Stadt Gold-
berg in Pilsen, sinro Vinslamstijnt, Grotzog Scot,
ge Rudolphem, in Liegnitz in Gricg in Transilvanien,
Libra Carbarij ja gant, in Transilvanien. *Antiquissimum*
novus 1633. 4. De reliquis urbibus hujus principii
patus vix quicquam commemorari potest, prater
ea, quae in Luca Antiquissimum Transilvanicum I. 4. C. 9.

et in Henelii Silesiographia renovata -
 cap: 7. passim sequuntur. Hayna paucis -
 laudatur in Techneri Elissii syltis p. 87.
 Wahrenдорffius §. I. allegatus, in catalogo
 nundinatum Lipsienfium autumnali
 ao. 1726. promissit Vigniciographiam,
 Goldbergographiam, Haynoviographiam,
 Lubenographiam, et Parchwitziogra-
 phiam, quae in catalogo autumnali
 anno 1728. denuo promissae fuerunt, quin-
 bus tamen forte non absolutis minoris
 tunc est!

S
V

De principatu Bregensi vid. Luca P.
IV. Cap: 10. p: 1352. De Principibus Bregen-
sibus, praeter superiora S. 1. citata Schick fus-
sius bib. 2. Cap: 28. — 29. Theodori Thilonis,
oratio de Capitaneis ducatus Bregensis legitur
in analectis fiesiacis sect: 1 p: 81. ff de urbe Bre-
gensi Schickfusius lib: 7. Cap: 10. Henelius in
fiesiogr: renov: Cap: 7. p: 58. ubi ex Bartholo-
mai Heni fiesia excerpta adferunt Conf: sect.
2. Cap: 2. S. 1. Johannes Hermannus, Lau-
renas, tum studiosus Bregensis, postea Pastor
Söbenensis, carmine latino Bregam descripsit
hoc titulo: Enibeiabuoß, Brega, urbis amplis,
firma, quem ad longos regina abiturus cantil-
labat. Glogoria 1609. 8. Ex quo Schickfusius
supra citato loco fragmentum excerptum, et
Technicus in Elysiis sylvis p: 64. Carmine
germanico eandem celebrauit M. Joh. Andre-
as Nimrod Brega sub titulo: Breg di Furst. For-
stulz Stadt Breggen, Breg 1675. fol. Theodori
Thilo desudasse dicitur in Bregographia
sive descriptione ducatus et urbis Bregensis, Sa-
muelis Neugebaueri, ordinum ducatus Bregens.
syndici, diarium obsidionis Bregensis, recenset Tho-
mas epistola 2. sive fasciculo 3. Martinus Gierstl
secretarius Bregens. aliam hujus obsidionis histo-
riam scripsisse fertur. Et alia legitur in Ca-
tendario Bregensi, anno 1727. 199 De divisione
et fortitione principatum Luggi-Bregens-
ium exstant conciones et alia scripta: Joh:

Neomenii fürstlich bairischen Hof-
 Inger vax jura didatis oder geschloßener
 Gratalis. Nimm in d. Landtichten rosabm zu
 dem Hochog Johann Christiano und Ge-
 orgio Rudolpho Gebornen, uns brüder Wei-
 lung, als Andre brüder selbaldigung Johane-
 nis Christiani zu Landt gefallen 1655.
 Eigentlich 1655, d. Johann Qualter vax
 marm, Fürstlich bairischen Hof-
 und Superintendenten vaxm, vaxm, brü-
 der von den vaxm, selbaldigung
 fusten und Herr Johann Georgen, Laysen
 Königs, vax, Amte, vaxm in vax
 und vaxm, Herr vaxm,
 und Herr Christianus Gebornen, vaxm
 in vaxm vaxm, vaxm vaxm,
 unsern vaxm fusten und Herr vaxm
 ihre Angestante vaxm und vaxm
 vaxm, am 3. Jan. 1657. vaxm
 fust vaxm vaxm, vaxm 1657. 4.
 Wenceslai vaxm, vaxm vaxm
 lichte am 3. vaxm. 1657. vaxm
 vaxm etc. vaxm vaxm, in vaxm
 vaxm, vaxm in 4. vaxm vaxm
 a ejusdem vaxm, qua supra d. 3. vaxm
 adducenda fuisent: Ad dictum vaxm
 lem felicitissimis imperii auspiciis serenissi-
 simorum ac celsissimorum principum ac

Dñorum, Dñi Georgii S. C. regiae majes-
 tatis supremi per utramq. silesiam Capitanea-
 tus administratoris, Dñi Ludovici, et Dñi Chri-
 stiani, fratrum germanorum ducum Liggio-
 Peregensium 21 Octobris solennissime suscepti
 devota humillimae mente dicatum et 22 Oct.
 habendum invitatio M. Martini Rothmann, P. L.
 C. schola ducalis Johannea Rectoris 1654. Theo-
 phili Pitisci, schola Lignicensis senatoriae Pro-
 Rectoris, actus de sortitione ducatum heredita-
 riorum, acta et peracta felicissime, d. g. Jul.
 ao. 1654. Lignicii habitus. His adjicitur: Non rini
 grinstet algeffute Ordning im Tada de Hart.
 Götting, 1675. 4.

thodi scholastica triennalis cursus continua-
 tus, cum catalogo lectionum publicarum, ter-
 tio hoc anno tractandum, auctoritate serenissi-
 mae principis regentis et totius illustris con-
 siliarii Bregensis, ordinante eodem Gymnasii
 scholarum anno 1674. primo Februarii Bri-
 ga fol. Godofredo Thilonis Lectoris, cynosura
 Auditorum publicorum Gymnasii Bregensis 1684.
 fol. Ejusdem typus lectionum et operatum pub-
 licarum in Gymnasio Bregensi a. 1691. fol.
 et typus seu catalogus lectionum et exer-
 citationum in regio Gymnasio Bregensi, a.
 1709. fol. Idem Athesias Bregensis in actu
 publico anniversario d. 16. Sept. anno 1698.
 Discuribus oratio historicis illustravit.

§ VI

De ceteris hujus principatus oppides con-
 ferantur Luca Vincti in *Indignatione* P. 4. C. 9.
 et Henelii *filesiogr.* renov. Cap. 7. Quibus ad-
 jungenda sunt, quae sequuntur *Godofredi Thilonis*
prelium Bicinense inter serenissimum Archidu-
cem Austria Maximilianum, ab una ordinum
parte electum Polonorum regem et celeberrimum
belli ducem Zamoscium, magnum regni Polonici
Cancellarium, prope Bicinam, filezia et quidem
ducatu Breghensi oppidum, d. 24. Jan. 1588. forti-
ter commissum, in actu seculari, ipsa anniversaria
septimana d. 27. Jan. 1688. illustratum. A Konijmi
brevissimam miserrima cladis Bicinensis adum-
brationem, latina epistola scriptam, Rhonius e-
pist. 2. f. fasciculo 3. recenset. Wenceslai Vissler
non Vissler, Pilsnensis Vissler in. Handluf
in. rium Catharinum Carmine in. Vissler
non Vissler, Vissler 1665. 4. Carmenis la-
tini auctor est Bartholomaeus Benedictus Pastor
Bicinensis. Circum fertur etiam Eiusdem cladis
historia germanica MSc. In Calendario Bre-
ghensi a. 1732. idem praelium exponitur. De
urbe Strehlensi exstat Georgii Rudolphi, patris
Pectoris Strehlensis, Strehla MSc. quam conti-
nauit Georgius Christophorus Prappius, No-
tarius Strehlensis, qui obiit 1688. d. 23. April.
Joh. Heint. Bach p. 108, Laysen. 1707 in. Sed
Agolfsteden in. Vissler in. Vissler Vissler, non
in. Vissler Agolfsteden Tava, Vissler 1712. 2. Samu-
elis Rosai, I. Havarz in. Mispelan, Evangelist
Tava in. Vissler - Vissler, Epist. Indignation
in. Vissler Vissler Mispelan in. Vissler Vissler in
Vissler Vissler Vissler in. Vissler Vissler in
Vissler 1665. gefallen, Vissler. 4.

Caput IV.

Scriptores

De rebus Fridonicensium Sauroriensium et Glogaviensium.

§. I.

De principatu Fridonensi evolendus
 Luca Parte 4. Cap. 2. p. 912. De ducibus -
 Schickfusius lib. 2. Cap. 27. Henelii silesio-
 gr. rer. Cap. 7. p. 222. et qua supra sect. 2. Cap.
 4. de Genealogiis Ducum dicta sunt. In ana-
 lectis silesiacis sect. 1. p. 50. legitur observatio
 Miltichana: Von der Grafschaft zu Schweidnitz
 und Jauer und im Regiments. Kap.
 pas Geographicas adduxi hac sect. 7. Cap. 1. §.
 12. et iura quaedam Fridonicensium sect. 3. Cap.
 2. §. 4. Ex professo de capitibus Fridonici-
 si et Sauroriensibus, eorumque ducibus et urbibus
 altiusq. locis egit Ephraemi Ignatii Naso-
 nis §. sect. 2. Cap. 1. §. 12. p. 55. Phoenix
 redivivus ducatum Fridonicensem et Saurori-
 ensis, in vinda habundat Phoenix in p. 1.
 Von Christenstume Vissenditz und Jauer,
 Linsland 1667. 4. In Beermannii oratione
 de monte Giganteo supra Cap. 1. §. 4. recensita,
 p. 292. citatus reverendus autor Chronici
 Fridonicensis; non ita pridem editi. Cum
 vero ex facto ordine conditorum Chronici Fridoni-
 censis typis editi ab isto tempore non habea-
 mus; vero simile est, citari hunc Nasonis
 Phoenicem, quippe qui p. 317. et 321. provocat
 ad Matthaei Boehmi Archi presbyteri Schmie-
 debergensis communicata secundum Collectanea

de monte Giganteo et ejusdem spe-
 cto Hübnerqst. Quem locum forsitan
 Beckmann non satis accurate inspec-
 it, aut ab alio excerpti accepit, ipso
 libro non viso. Nicolai Thoma, Fridnicen-
 sis, Encomium Fridnici, vetustissima et
 celeberrima urbis Silesia, versu heruico
 expressum, Lipsiae 1597. 2. edit. De
 autore vid. Cruci litterari Fridnicenses
 P. I. p. 93. de quo scripto dictu est supra
 sect. 6. Cap. 2. §. 3. Techneri Fridnici-
 um in Eljsiis sylvis p. 65. legitur. Urbs
 Fridnicensis etiam tabula aenea expro-
 sa est. Recentissima M. Joh. Fridr. Tho-
 mas, Pro nunc lector schola Fridnicen-
 sis ao. 1737. d. 14. et 18. Nov. actu exhi-
 buit. Vnde Anthonium de Lüss. nunc
 Lönig. Hant. Describitur intra un-
 der. Manissou gotzosen. Christoph.
 Lindnerus schola Fridnicensis collega,
 edidit gratias et preces pro vita et pace, et
 cum iis anagrammata in senatores, Theo-
 logos, praecipuos, et alios viros eruditos
 Fridnicenses, Vratiss. 1625. 8. De autore
 vid. Crusius in litteratis Fridnicensibus
 p. 57. ubi tamen hoc scriptum omittitur.
 M. Gottfried Balkhaser Desauts, diu glück,
 gelungit in Langelsdorf. Desauts, oder
 Desauts - gotz - und glück - Verdicht

Crusslan und Crumitz 1709. 4. Transl.
 Hochscholischkrit. des Discurimus von Jönköp.
 sect. 6. Cap. I. §. 2. p. Charffii Rogate
 des Evangelisten Crisp. zur feiligen Vorg. sal.
 Lij. des Discurimus, Discurimus 72. 4. 1. 1. 1.
 1731. 12. Joh. Christiani Leubschers, Recto.
 ris schola, defuncti 1721. d. 15. Jan. et 46. an
 f. des Crusslan und Crumitz. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 Crusslan und Crumitz. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 Discurimus 1708. fol. Eiusdem sub anno 1708.
 Crusslan und Crumitz. 1. 1. 1. 1. 1. 1.
 1708. fol. MS. et nonum edita sunt. Da-
 nielis Creptoris de Reigerfeto, raison d'Etat
 des Fürstenthümer Discurimus und Jauer,
 1643. Eiusdem sub anno Crusslan und Crumitz.
 Crusslan und Crumitz. 1650. Eiusdem Discurimus.
 Jaser. Gröfste. Creptoris vita descripta
 in den von Jönköp. Numben p. 13. p. 5. 1799 qui
 obiit ad 1660 d. 8. Sept. et 55. Wenceslai
 et Hieronymi Tommenoffiorum, Patrici-
 orum Jridnicensium, annales Jridnicenses.
 D. Danielis Schoepzii Physici Jridnicen-
 ses, annales ab anno 1481. ad. 1608. Et Baltha-
 sari Isleri annales Jridnicenses. Fischeri an-
 nales, in quibus etiam sigillatim de rebus
 Jridnicensium agit, recensui sect. 2. Cap. 3.
 §. 7. p. Cons. Crussii litterati Jridnicenses
 p. 19. Alii annales sunt: Discurimus.
 Jaser. Gröfste, Jridnicum des Jaser. Gröfste.

inde und Antam, Antismon und
 falls Gussribe werden. In quibus cita-
 ri dictus liber MS. hie cracoviensis de
 originibus urbium silesie, ut refertur
 in yslipm Nymphidm Dissertis anno
 1732 p. 552. Cons. supra Cap. I §. 3.
 extremus.

Mutter des Herrn von Pilsen. In dem
 zu Schiednitz verlagenen Hofen, wohl
 der Forderung der Gerechtigkeit, Lignitz 1668. 4.
 Anthonius von Pilsen. Begründet, wie dämmen.
 auf Schiednitz und Pilsen in großer Lärm.
 -sich, gesondert nach Pilsen, bei einigen
 Lärmungen Lärmungen Lärmungen
 fand und Wandel, wie einflussen an
 vom Pilsen, das auf der Lärmungen und.
 standen Pilsen fallen in Lärmungen der
 1681. den Lärm in Pilsen Lärm Pilsen
 mit 1681. 4.

Past. quondam in OHS, et Con-
 sistorii Lignicensis Assessoris, Gott-
 frid Lauritz Gloorus natus Anno
 1709. die 5. Jun: 1709. Landeshut, brix
 quondam regium in regem Primum in die fidei
 gelijum quondam. Lignit, brix
 Landeshut 4. M. Christoph. Ernesti Con-
 quist, Past. Primarii et Inspectoris
 Landeshutani ao. 1727. d. 19. Febr.
 defuncti, finis hujus. Parit de
 non robantur hujus in filijum
 Veritatis hujus 1720. d.
 8 Oct: hujus, Prigat 4. Eiusdem
 cum in filijum fidei. Gell hujus
 fallit Landeshut. Hujus brix non re-
 bantur hujus in filijum. Veritatis
 hujus 1720. d. 22. Dec.
 hujus. 4.

IV

De Jauroriensi principatu ejusq prim-
cipibus vid. Schickfusius, Lucca, Nabo Gami ci-
tatis. De urbe Vthicius fufius I. 4. Cap. 12.
Henelii filisioq. renou. Cap. 7. p. 228. De hanc,
tus in Glyfius fylvis p. 66. Schwaedneri fuffi.
319. Taffign Gndaffm recensui fecit. 6. Cap.
II 3. 2. p. et Hertzii literatos Jaurorien-
fes Cap. 2. 3. 3. p. Anonymi Epiphonema
Encomiasticum, Amplisfimo ac Consultis-
fimo Caesarea Regiaq civitatis Jaurorien-
fis Magistratui, in appositione novi nodi
super turrim curialem praesentatum, et mi-
ter N. N. Spectatores ex tempore Spat-
sum ao. 1696. d. 7. Aug. continet epigram-
mata in Senatores Jaurorienses. Reco-
mittendum laudati, Stukii. mutuum Vale,
honoribus Generosissimi Dni Christiani Er-
nesti S. R. I. M. C. E. P. a P. A. S. T. E. N. S.
Orff, antea Fisci regii in Ducatu Tridnicen-
fi Jauroriensi et Lignicenfi Caesarei oratoris
et Procuratoris, jam in Camera regia utriusq
flesiae Consilarii Jaurorio abitato, carmine
heruico scriptum ao. 1738. fol. Item Samue-
lis Tilgneri, Proq. Jaurani Inscriptio in
Joh. Casp. Hoeffichen, Idum, primum An-
tistitem Ecclesia Jaurana electum, Jaurori-
e 1739. fol. Ejusdem Tilgneri programma
moralatorium qm Ansonum rinto son tit:
Augustino Theodosio Bernardi, N. Theol.
candidato promij. ao 1739. qm Jena anfgi.
risthen, Lysammi Gristhen im Jnsale.

hinc. Vol. Janu 1770. fol. Ex MSc.,
 his minuerunt. Anonymi annales Janu-
 rari ab as 812. - 1619. quos exhibet Rhoni-
 nius ep. 2. S. fascic. 3. et P. Fabri Cro-
 nicon Taurinense. Joh. Seileri juset in-
 nocentia male reformatorum civitatum
 supra sect. 2. Cap. 2. §. 10. allegatum est.
 De Leoberga exstat M. Casparis socii
 Leorini, schola patris Lectoris, Mnemosy-
 ne Leorina, h. e. oratio de principibus Leo-
 berga silesiorum ornamentis, Lignicii.
 1612. 4. Item Schola Leorina in faura-
 tio, abrig. Conk. renunciatio in auctoritate
 Lipsia 1608. 4. continens M. Tobia Seileri
 Lectoris, et M. Casparis socii, Conrecto-
 ris orationes. Et ipsius socii prosa scho-
 lastica, cui addita dialexis, et sectionum
 et exercitiorum schola Leorina, Lipsia
 1610. 4. Fechneri Leoris, et Eberti Leori-
 num eruditum vid. sect. 6. Cap. 2. §. 3. p:
 Chrysostomi Schultzei res memorabiles
 Leobergae in MScis. De Boleslavia vid.
 Fechnerus in Elysiis sylois p: 86. sancti
 lebi peplus recensetur sect. 6. Cap. 2. §. 3.
 p: et M. Seileri elogia Boleslavi-
 ensia §. 10. De fonte Puerbo vid. sect. 5.
 Cap. 4. §. 7. p: In MScis sunt M. Fridri-
 ci Hoffmanni Parochi Boleslavienses, anna-
 les Boleslavienses, quas recenset Rhonius
 epist. 2. S. fascic. 3. sunt etiam alii anna-
 les Boleslavienses MScis, germanice per in-
 terrogationes et responsiones confecti, quorum
 auctor ignoratur

S. V.

De Hirschberga evolventibus Schizofu-
sius lib: 4. Cap: 12. Technicus in Elipsis
folio p: 67. de Cerrimontio, et p: 28. de lmi.
reis Hirschbergenfium subtilioribus, de quibus
Conf: supra sect: 5. Cap: 2. §. 3. p: de thermis
Hirschbergenfibus multa sunt tradita sect: 5.
Cap: 4. §. 2. M. Davidis Telleri, Schola-
Hirschbergenf. Collegae primarii, + 1738. d. 18.
Sept: at: 63. Griesbergische Unterrichtsrichtern
3. April, da fiele von der Stadt Griesberg, Gries-
berg 1720. 8. das Amt von dem Herrn Johann
von Hirschberg, Griesberg 1726. 8. und seit
da von dem Herrn von 1726. 8. Fres alia
partes, quo ordine sequuntur, prelo paratae sunt.
Cf. sect: 5. Cap: 4. §. 2. p: et sect: 7. Cap: 1.
§. 4. p: M. Josan Epistolarum Besunderer, das fu-
rangeliche Hirschberg bey Visero in 9 Jahren
vollbracht, q: d. May 1718. 8. M. Goos:
Steinbrecheri Schola Hirschbergenfis Sect:
+ 1732. d. 2. Feb: at: 70. Griesbergische Schul-
Ordnung, Griesberg 1713. 4. Coesti Cerri-
montium Litteratum vid. sect: 6. Cap: 2 §. 3p.
M. Joh: Tralles, Insector Hirschbergenfis
sect: 2. Cap: 5. §. 5. p: incendium subitane-
um. Nach dem Feuerschicksal in der ersten fri-
en, nachst 7. 30 März 1656 in Sleswig bei
Griesberg am 3. März Mittags angegangen
und in einem salben Stunden einer halben Meil,
vorne angeschlagen worden, 209. Ziegel abgebrochen,
mit viel Gerübel gezogen und durch den
so gemacht hat, kein Geistliche Trost und

tionem scholae, habitam d. 1. Nov. 1708. et
aliquot germanicas sub titulo: Visus
liber^c Schul^c und Gesellschaft^c Holm, editi
son ann. 1708. — 1714. 7. 20. Nov. attam
Hocbrund Tage^c gegen^c Abh^cgang^c Lucas
Joh^c Joh^c und Glogani^csen^c König^c
Am^c 16. Nov. 1714. 7. 20. Nov. attam
son, Cizig 1714. 7. 20. Nov. attam
Glogani^csen^c König^c von^c der^c Glogani^c
Joh^c Joh^c — und^c Reformation^c von^c
No. 1628. 7. 20. Nov. attam

#

Capitulum I.
Scriptores

Letum Osnensium et Monasterbergen sium!

S. F.

De Olsnensi principatu vid. Luca I. IV.
C. VII. p. 1508. De principibus Schickfusius
lib. 2. C. 3. t. Cf. supra sect. 2. Cap. 4. §.
14. 15. 16. 17. De Genealogiis ducum Olsnensi-
um e domo Monsterbergica et Wittenbergica.
De tabula Geographica sect. 7. C. 1. §. 13. p.
De urbe Olsnensi Schickfusius l. 4. c. 16. He-
nelius in filiofogi: renov. V. 2. p. 391. Eam brevi-
ter descripsit D. Conradus Jasselius, Consili-
arius Ducum Monsterberga - Olsnensium,
quam descriptionem Schickfusius sua adiecit.
Ceteris praestat Joh: Schapii Osnographia,
duabus partibus germanice edita, Lips: et Str:
ti 1702. 8. in qua non tantum Genealogia et
Historia Ducum exponitur, verum et jam universae
sue ducatus, omnesque urbes, oppida, pagi et alia
memorabilia describuntur, familiae equestres et viri
eruditi recensentur. Ad plura Osnensia perti-
net: constitution imd Ordnung, wie sie in fact,
gestalt und elisen Anton Danke in unvoss fuisse.
Hart Olsn, Wolfen gsalten worden soll, Olsn
1620. 4. Ecclesiastica sunt: Martini Hylle-
ri, Trigoriens. et Praepositi Olsnensis ad S. Ma-
ria, porta pacis Olnica. L. i. Olsnische Kirchen-
Post, wie sie nunmal 30. Tausend stofflos sind.
Olsnische Kirche am grönfeldt, Olsn 1651. 4. Agenda
des Ordning der evangelischen Kirche in
Olsnische Kirchstücken und zu gesörigensich.
Bilken, Olsn 1664. 14. Nach dem 12. Kirche

[illegible]

§. II

In urbe Olfenſi memorabilis aliquando
 fuit tempeſtas quæ anno 1535. d. 1. Sept. ſe-
 crit, deſcripta a Laurentio de Roſenroth ali-
 as dicto Enot, aut potius Enat, Ducis Olfenſis
 Conſiliario. Eam vero deſcriptionem Lau-
 rentius ille cum epistoſa miſit ad Ambro-
 ſium Moibanum, Paſtorem primum Eli-
 ſabetaneum apud Vratiſlavienſes, rogans, ut
 eam comentario theologico inſtructam ty-
 pis divulgaret. Hinc Moibanus edidit
 explicationem Pſalmi XXIX germanicam,
 cui adiecit Roſenrothii epistoſam, et deſcrip-
 tionem huius tempeſtatis, itemq. aliam Schmel-
 wicenſem in Ducatu Fridricenſi eodem anno
 factam, Viteb. 1536. 4. Ipſa hac hiſtoria,
 quæ quotannis publice recitari ſolet, ſæpe re-
 cuſa eſt in 4. et 8. Gothofredus Ephraim
 ſcheibeliuſ Vratiſ. et Collega Eliſabet.
 eam carmine germanice ſub titulo expreſ-
 ſit: Was beſtanden die Olſer, oder was in Olſen
 Chriſti 1535. d. 1. Sept. am Tag. Nigidi
 entſtanden gegen den Teufel in der Stadt Olſen.
 Von dem Herrn Olſen, entſtanden gegen den Teufel
 in der Stadt Olſen. Von dem Herrn Olſen.
 Olſen, d. 1. Sept. 1535. actum ſeculare exhibuit
 in Gymnaſ. Eliſab. de tempeſtatibus, ex-
 poſitiſime de ea, quæ ab hinc annos 100.
 Calendis ſeptemb. Olſa ſileſiorum oppido
 horribilem quendam in modum incubuit.
 In hac tempeſtate periſſe dicitur Codex

Ebraj Iudaorum Offenſium Ebraeo
 ex parte adhuc ſuperſtite, occasione rela-
 tionis Laurentii Ignorii a Rosenroth, ali-
 orumq; celeberrimorum virorum, habita
 Praefide M. Johanne Gerardo Sagendamio
 et Reſpondente Joh. Chriſtiano Roſenhain,
 Gymnaſia Vinarienſi, Jena 1730. 4. Op-
 ſcripta ſect. 6. Cap. 2. §. 6. et 9. p. Alia
 tempeſtas anno 1707. Offenſam infeſtauit,
 quae germanica deſcripta cum ſuperiori mi-
 niſtrae eſtat, quam Vincelerus miſis mi-
 ſit. Latine eam deſcripſit Johannes
 Vinapius in Programmate actus de tempeſ-
 tatibus occasione tempeſtatis ſavisſima,
 quoad. 20. Jul. a. 1707. Offenſam tractumq;
 Offenſam gravisſima afflictiſ, quod pub.
 licatum eſt. 15. Oct. a. 1707. fol. ubi
 et miſine errores narrationis germani-
 cae emendantur.

Enoot in d'altas bijgelijst worden,
 Vervolgt 4. M. Joh. Gerardi Pagendam,
 mii, Jaff. Pascheberricensis, epistola de
 terra Pascheberricensi, edita Vratiss. 1728.
 4. Conferenda etiam sunt, quo supra fert.
 5. A. J. S. 17. de Hermannii Maslogra-
 phia, nec non Cap: 4. S. V. p: de fonte
 scarsinenfi et Versingavienfi annotata
 fuerunt.

§ IV

De Monstherberga principatu iterum vid.
 denog. uia P. IV. Cap. 4. p. 977. De principibus
 Schickfusius I. 2. c. 30. et Georgius Allurius in
 Glaciographia p. 413 usq. ad finem libri. Huius
 continuatio petenda e Synapii Onographia, et
 praecipue Sni de Sommersberg Tomo I. scripto-
 rum, aliisq. scriptoribus Genealogicis supra adductis
 sect. 2. Cap. 4. §. 14. 15. 16. 17. De urbe Monsther-
 bergensi et Francksteinensi agit Allurius in Gla-
 ciographia p. 138. et 155. Schickfusius I. 2. c.
 14. cui adijctus Joh. Neomenii Francksteinens-
 et superindens. Bregensis descriptio brevis civi-
 tatis Francksteinensis Nicol. Henelii Chroni-
 con ducatus Monstherbergensis et territorii Franck-
 steinensis germanice scriptum, maximam par-
 tem editum est, a Dno de Sommersberg in
 Tomo I. scriptorum p. 121. fgg. In MSS. sunt:
 Georgii Franconis Sternbergensis Morav. Diacon-
 ni Monstherbergens. Diarium ecclesiasticarum
 rerum Monstherbergensium, cujus auctor obiit
 1550. de quo vid. Hanczius de filis alieni-
 genis tractatus p. 383. Abrahami Hofmanni
 sect. 2. C. 5. §. 17. p. Extract. in Monsther-
 bergensi non vultgangrum, imo non
 fiamon dalf cap. 17. de dicitur in ysis ibidem
 Chronica, q. d. f. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27.
 2. Seb. Martini Publici Consules Franck-
 steinensis, annales Francksteinenses germani-
 ci ab ao 1000 - 1654. quorum integer titulus
 vid. in praefatione Onogr. filisiana. De benefi-
 ciis vespillonum Francksteinensium agitur
 Cap. ultimo.

Caput VI.

De reliquis Principatibus, liberis dynastiis, et Comitatu Glacensi

§. I.

Laus de ceteris Principatibus sunt commemoranda, inde omnia uno fascice comprehendimus. Ante omnia consulendus est Luca P. 3. et 4. quide Teschinenſi principatu agit. p. 659. de Rahiborienſi p. 684. de Oppolienſi p. 689. de Oppavienſi p. 719. de Carnorienſi p. 744. de Miſſenſi p. 766. de Saganenſi p. 802. de Croſnenſi p. 842. tum etiam Dñi de Sommersberg diſſertatio hiſtorica de ſtatibz ducatuum ſileſie J. I. Scriptorum p. 256. ſag de duobz horum principatuum antz: ſcriptores genealogici, ſect. 2. Cap. 4. De Teſchinenſi urbe quædam ſcripſit Georg. Fabricius, Taltzenbergenſis, Paſtor et Senior Breſgenſis, qua ſua deſcriptione adiecit Schickſufius lib. 4. Cap. 17. Urbis delineationem quandam, cum indicio adium anno 1720. incendio abſumtarum, dedit Johannes Wilhelmus ſcripſit morum civis Teſchinenſis, carta patente Germanice et Bohemice. Urbem Oppolienſem Schickſufius deſcripſit lib. 4. C. 18. cui adjecta brevis deſcriptio Davidis Schickſufii ſtatris. Urbem Rahiborienſem idem Schickſufius lib. 4. Cap. 19. De Oppavienſi principatu et urbe non pauca leguntur in Bartholomei Paprockij ſpeculo nobilitatis Moraviae extremo, de quo libro egi, mea ſect. 2. Cap. 5. §. I. p. In Bibliotheca Eliſabetana caſtoditur MS. et a demonſtratio luculenta, quod Oppavia ducatu a quingentis

annis selesia pars fuerit. Causa hujus
scripti erat, quod ordines hujus ducatus aliquan-
do a selesiis ad Moravos transactionem facere
re tractati fuerint. De qua re plura vid
in Henelli selesioogr. renov. C. 2. §. 3. p.
182 fgg De urbe Oppavien si agit Schick.
fusus lib. 4. C. 20. De Carnoviensi i.
dem Cap. 24. de qua Matthias Pilize-
tus, consiliarius et cancellarius Carnovi-
ensis seorsim scripsit paucis, sed qua Schick-
fusus etiam adjecit. series pastorum Teob.
schützensium in ducatu Carnoviensi re-
censetur in novis litterariis Germania
1703. p. 75. De Glogovia super: in ducatu
Oppolnotandum hoc scriptum: Urbarium in
Obre. Gloganissu, Grausfath, vrisins vrisol.
br in vrm 1635, An Dast in vrm Wilsfath
im ambon fin domon um Regalien bismid
etc. Obre Glogan 1635. folio 5. 2. 3.

S. II.

Urbem Nisam et Grothoriam descripsit
 Schickelhusius lib. 4. Cap. 13. Typus urbis Nissen-
 sis cum suburbis temporibus Andreae Termini Episcopi
 Vatisl. tabula aenea expressus est. Ichthyogra-
 phia ejusdem aequae ac munimentorum itidem
 tabula aenea expressa est 1721. praefixo titulo:
 Plan der Stadt Nisse. gezeichnet von C. H. König-
 st. - Ingenieur. Platte excudit a Berlin fol.
 ordinario Georgius Leuterg rhythmis germanicis
 copiose descripsit exercitia jaculatoria libera
 maxime solennia, unum sclopetis, duo catapul-
 tis, auspitiis et sumtibus Caroli 1. Archiducis
 Austriae et Episcopi Vatisl. Nissa 1612. a 19-
 28. Aug. celebrata sub titulo: Auszug ins
 was für ein gantz gemüthliche Gerechtigkeit
 unsern Fürst. Augustus etc. 1612. 4. De ingressa
 Francisci Ludovici, Comitis Palatini Rheni
 et Episcopi Vatisl. in urbem Nissenfem
 exstat: Beschreibung an Jacob Süssle. Nisse
 1612. in der Gach Süssle. Nisse 1612. Resi-
 dentz Nisse 1612. in der Gach Süssle. Nisse 1612.
 24. Sept. 1612. Gach Süssle 4. De Vagonensi
 principatu separatim scripsit Henr. Rala-
 lius Chronica de fürstenthum Vagon, Vroben,
 und Lammberg mit dem Curci annalibus
 germanicis 1607. et 1607. fol. et sect. 2. Cap.
 1. 3. 3. demonstratum est. P. Schickel-
 husius Lib. 4. C. 37. 40. hoc ultimum scrip-
 tum satyricum est, quod latine et germanice
 profert sub titulo: Relatio Fragani Bocolini

ex Parnaso ad A. Gallionem Sal.
 Dembr: 1674. scripta, continens salum po-
 tentie seu precipitium Wenceslai Ducis
 Saganensis, principis Lobowicij, aula
 Casaree Ex praefecti, Ex consulis et Ex
 praefidis filiorum 1675. 4. M. Georgii
 Weigeli Saganensis athenagor, scrip-
 tum cum Trillo Hostochium abiret 1697.
 statum ecclesiasticum et politicum urbis
 Saganensis meritis laudibus ex tollit. Ero-
 manni Neumeisteri prima concio, in fune-
 ratione novi templi Saganensium dicta,
 inscribitur: Vn in der Stadt Sagan grü-
 ndet Ernst CHR. D. D., und Johann
 Vonnagel 1709. gedruckt, Görlitz. 2. De-
 karti eruditos Saganenses recensui sect.
 6. Cap: 2. §. 3. p: in quibus modo cita-
 tus Weigelius p: 12. describitur. De urbe
 Crosnensi agit Schickfusius lib 2. Cap: 15.
 In dissertationibz Mollerianis Lipsiae et
 Görlitzi 1766. 8. editis p: 657. legitur. Joh.
 Joachimi Molleri Sommerfeldensis Cros-
 nologia aratoria S. Crosnae urbis encomi-
 um.

S. III

Etiam de liberis Dynastiis quædam scripta annotanda sunt. De Dynastia Bythomienſi in ſuperiore, et Bethanienſi in inferiore ſileſia, diplomata Cæſarea, quibus jura liberorum Coronatum et ſuffragiorum comitiſ obſtinuerunt, vid. in Henelii ſileſiæ: renov. C. 2. P. 198. §. De Gymnaſio Bethanienſi ad Oderam, quondam ſub brevi tempore celebri, quædam legi poſſunt in ſcripto: Naſſoviæ pro annua gubernationis illuſtri in Gymnaſio Bethanienſi feliciter peracta 1677. April. præmiſſis 4. Caſpar Dornavius a Dornau, Philoſ. et Med. D. prius Gymnaſ. Gorlicenſis, poſt Bethanienſis Rector, tandem principum Ligno Bregenſium Archialex et Conſiliarius, mortuus Brega 1632. d. 28. Sept. æt 55. varias orationes et ſcripta alia primum ſeparatim edidit, quæ conjunctus prodierunt Gorlicii 1677. 8. duobus voluminibus, ex quibus non pauca de hoc Gymnaſio cognosci poſſunt. Conferendi ſunt Luca et Tibergerus de Scholis ſileſiæ ſupra citati ſect. 6. Cap. 2. §. 9. p. Conſtitutio et leges MS. hujus Gymnaſii reperiuntur in bibliotheca Magdal. Cum Dynoſtia Wartenbergenſi ad Erneſtum Johannem S. R. I. Comitem de Pion, et nunc ducem Curlandia Jure emtionis perveniret, civisq. Wartenbergenſes gratia Cæſarea templum Aug. Conf. impetraret, facta eſt inauguratio templi 1736. d. 4. Nov. cujus

§ IV.

De Comitatu Glacensi, quondam parte
 filisia, hodie Bohemia descripto, praeter ceteris
 evolventa Alluvii Glaciographia saepius citata,
 et Pallini miscellanea regni Bohemia Decade
 1. Lib. 3. Cap. 5. de quibus cfr. sect. 1. C. 3. §.
 3. p. 30. Igg. Porro huc pertinent constitutiones
 synodi Comitatus Glacensis in causa Religio-
 nis, Nissa 1559. 8. Monumentum inaugu-
 rationis et administrationis Schola Glacen-
 sis recens exstructae, cui et Oratio a Martino
 Schmidt, ejusdem Scholae moderatore, et carmea
 a Georgio Hertzeno Samslaviensi conscriptum
 et recitatum adjicitur, quae inauguratio celebra-
 ta est sexto Novis Oct. 1565. Nissa 1566. 4.
 Obsidium Glacense, s. i. Maslavijsi historis
 conscribitur, idem insuper in inscripto Bohem-
 um in Stadt und Besatzung Glacens. Vmt.
 vnt. 1623. 4. Joh. Milneri
 historia B. Virginis Glacensis adducta est sect.
 1. C. 3. §. 9. Michael Nisfensis Canonico-
 rum regularium S. Augustini Glacensium
 praepositus, MStum Reliquit chronicon de
 Glacensis monasterii rebus a 1250—1488.
 quod Pallinius saepius allegat. Autor mor-
 tuus est 1489. d. 2. Jun. de quo vid. Hancius
 de filis indigenis eruditus p. 161. Aliud MSt.
 tum est, cujus integer titulus: Ephemeris
 prioris temporis seu urbis Glacena, et in
 ea, per S. ferme secula ad adem B. Mariae
 virg. in arena dicti conventus ordinis mi-
 norum S. Francisci conventualium collecta-
 nerum historicum, quod veluti sui officii tem,

poris Tadia frater Teoph. Ferd. Sornreich de
 Bissa — filius, Minorita conventualis;
 pater provincia Bohemia inutilis scien-
 tiarum alumnus subiicit Georg. Partacki-
 us, Seinhartzensis & comitatus Glacensis
 edidit descriptionem antiqua, celeberrima,
 sacra et in confinio Bohemia sita civita-
 tis Wuncheburga, carmine heroico Viteb.
 1592. 4. Caroli Vehmii therma Landeck-
 enses accurrunt sect. 5. C. 4. §. 4. p.
 Alia de hoc comitatu vid. Parte II. §. I. C.
 1. §. 27. p. Wilhelm Schaffers Glac-
 ensis Chronicon citat David a Churei-
 nit in dedicatione genealogia sua p. 14.
 quod quid sit adhuc ignoramus. Alios scrip-
 tores ad historiam Glacensem pertinen-
 tes recenset Balbinus post dedicationem
 viti Ernesti, de qua conf. supra sect. I.
 Cap. III. §. 8. p.

Caput VII.
Scriptores

Scriptores
ui casus tragicos et alia memorabilia describunt!

S. I.

Locasus tragicos pertinent inundationes,
 annona caritas, incendia, tempestates, nec non
 veneficia et homicidia. De his atq. aliis rebus
 memorabilibus conjunctim agit Luca P. 7. C.
 5. toto. p. 2200. Damna aquarum et quidem
 seculi 16. et 17. exponunt haec Scripta: Sa-
 lomonis Frencelii a Fridenthal, Vratislav: prius
 Prof. Helmstadiensis, deinde Gymnasii Rigen-
 sis Lectoris, Urgraphia de inundationibus Junio
 et Julio mensibus ao. 1593. factis, Nisae 1593.
 7. Martini Weinrichii, Prof. Elisab. comen-
 tatiuncula physica de inundationum in
 natura causis, recitata in Gymnas. Elisab.
 occasione inundationis, ao. 1599. facta, Lips-
 siae 1599. 7. Conferri possunt scripta de elu-
 vione Cathi ao. 1608. facta Cap. 3. §. 5. p.
 jam producta. Valentinus Steinwärblerus,
 Rector Magdal. ao. 1652. actum exhibuit
 de cataclismis seu aquarum eluvionibus,
 occasione Viadrinae junctim atq. Olanae. Bren-
 jam in Gerlachii, tum Past. et sen. Herrn-
 stadiensis, postea Pastoris primarii Fridonicensis
 concio: Uebelinschulm Vant, und Wolanßhu-
 ber Umlant, als di Gwensächtsig Gommis-
 sio di ywöndij abgymnter Mastrob = Noll is.

IESU folglich am 1. Mai
 1668. 4. Christiani Hermannii,
 Past- tum Magdal. postea Elisab. et In-
 spectoris, + 1723. d. 20. Febr. et 76.
 Götlische Mappe Dreyer, bey der in Mo-
 naten Martio und April 1668. Jaf-
 1668. schädlichen Logierding des Adels
 und am 1. Mai, in 2. Mitwoch Jaf-
 1668. Petrus, England 1668. 4.

S. II.

Seculi 18. exundationes describunt: M.
 George Gottlob Vitzismann, Professor, Prae-
 ses zu Dignitätsamt am Curia, Professor und
 Rector, gestorben ao. 1702. 7. 14. Jul. Leipzig
 1703. 8. Christ. Gottlieb Ungers, Pastor, Pri-
 marii zu Graudenz und Dülzen, das
 Dülznische Reminiscere und Graudenzsche
 Jubilate, erstens und 2. Verlegung, in
 Jussu Spiritu 1709 mit Göttingen und Janus-
 ligen unterzulegen fertig, im Jahr 1709 ge-
 fallen, nach dem vorgelassen Ansehen, das
 um die Beschreibung dieser Mysterien, und
 die ersten Verlegung von Joh. Thomae (supra Cap. II. §. 2. p.) Verlegung und Leipzig
 mit 1711. 4. De Ungers vid. plura Sect. VI.
 Cap. I. §. 6. ext. p. Sic etiam quidam Cas-
 par Munkler edidit: Gründliche Beschreibung
 der Graudenz und Dülznischen Mysterien,
 von der jüdischen Übersetzung münden,
 welche in Fürstenthum Graudenz, Jussu
 im Leipzig von gefallenen Holzknechten
 ao. 1702. im 14. Jul. betrogen, Landen
 1703. 4. Postea aliquanto auctius dedit hoc
 titulo: Anniversaria sacra oder Gottgnad-
 ichte Jussu Gnaden der unterzulegen Mysterien
 fließen und verurtheilten Übersetzung münden,
 von Landen, 1705. 4. Postremo evulga-
 rit: Zwölfe Hausst, von dem in Leipzig
 unterzulegen Jussu, vom Jussu Landen,

sind von anderen Kunstbächen oben,
 entstanden gegen Master. Klaffen,
 zu. Lafoten, und Lafoto mit, entstanden
 Dofoten, Großland St. St. 8. 12.

III

Occasione inundationis novissima, quae
 1736. mense Jul. imprimis accidit hac scripta
 in lucem exierunt: Johannis Fridrici Burgii
 Inspect. et Past. Elisab. longe meritisimi
 Hilij's Vorknapp's des über Desloren in Jasta
 1736. gekommenen Götze: Grimmsungen,
 des ungeschuldeten Drogen und Masten,
 des in einer kleinen Predigt, im 2. Nov. 1736.
 gehaltenen Predigten geistlicher. Götze.
 Can. 1736. 4. Melchioris Gottlieb Mino-
 ris V. S. M. in templo Aug. Conf. Lan-
 deshuthano, 2. Predigten, welche bei Götze
 gehalten der großen Masten, so im 1736. im
 17. Juli zu Masten in der Gegend von Lan-
 deshuthano, gehalten worden, wobei eine
 kleine Masten von dem Desloren, von 1736
 in der Gegend von Lan-
 deshuthano, 8. M. Christoph. Geiffen, Pastoris-
 Dittmannsdorffensis, Masten. Predigt, wobei
 die größte Masten von Desloren'sen Masten
 vom Jasta 1736. so, und von dem Masten,
 so 1736 von Desloren'sen Masten. Masten.
 von, Desloren'sen 1736. 8. Ludovici Wilhel-
 mi de Langenau, Equitis silesii, der in
 einem des Dittmannsdorffensis Masten und mit
 Masten so Masten Masten Masten Masten
 Masten, in einer Predigt gehalten. Jasta 1736.
 4. Item edidit Götze von Masten, Jasta 1737.
 8. In quibus hoc carmen p. b. legitur. Et
 tandem Danielis Bonvolenti scripta: An-

Zufolge Beschreibung, worin gewisser Person
 beschrieben, und davon ent. sammt
 in diesen Master fließen in und
 im Dampfen, von dem feuer an
 bis auf das 1736te Jahr, & Fort. zung
 der Master Geister. Dampfen 1736. 8.

88

S. IV

Jus

Hujus modo inundationes non nunquam
 infecta est annona caritas, de qua calamita-
 tate hac scripta notamus: Wolfgangi Strosch,
 Sii, Joidnicens. Past. Evangelici, Vorzug
 von der Engländerischen Hering im Jung-
 Koff, Leipzig 1600. 4. Camellis Bursche,
 Past. ad. S. Christophori Vratislavia 1630.
 von Jungem und Dummeren Jaser Gerecht,
 nach, das man gesandelt wird 1.) vom
 täglichen Brodt, 2.) vom Jungem und sum-
 grob. Koff mit gemein. 3.) vom Aarmut, von
 mit Eschoten, und Gottlosen Aarmen, und
 4.) von der Hering vom mit Eschoten,
 Leipzig 1633. 4. M. George Grasfen, der stete
 Besatz beständigem einfalligen auf Eschoten
 und Gottlichen Gedanken vom dem Leben
 Brodt, ao. 1693. bei Anfallender Gerechtigkeit
 aufgeführt, Dresden 1694. 4. Daniel Stohel.
 der sündliche Beschreibung der großen
 Heringen, Jungem und Dummeren Jaser,
 nach mit allein in Laus. und Dörigk:
 Stadt. von Land, von dem auf das ganze Land
 Osten von Anfang der den beisehung bis
 auf das 1737. das das bezeugen, Dresden 8
 verkauft 1738. nach dem Heringeisen der
 gebahren und gestorbenen von 1555. bis
 1736. das bei Anfallender großen Hering
 ist, aber auf Gottes in unseiner

Gnädigst sonder hochzogsm. Befehl, nach
 H. mit bezaubter Feder bringen. E. Fr. v. m.
 Gottlieb Eibig, ao 1737. 4.

A calligraphic flourish consisting of a large, ornate 'D' and 'S' intertwined, with a 'V' to the right.

Damna incendiorum et tempestatum mul-
 ti descripserunt, qui supra jam adducti sunt
 quorundam loca hic ostendenda. Nicol. Pohl-
 ii historia incendiorum sepius citata speciatim
 videnda est. Cap: II. §. 21. hujus sectionis, p:
 ubi et alia hujus argumenti Criptade incen-
 diis, Vratislaviensibus adferuntur. Et de in-
 cendiis Lignicenis Cap: III. §. 3. p: de
 Goldbergensibus §. 5. p: de Svidnicensi Cap:
 IV. §. 2. p: de Olfenensi Cap: V. §. 3. p:
 Quibus addenda Danielis Gomolae historia
 incendiorum, ubi omnibus Forstlinger alios
 fons, Caroli filii eiusdem Auring, Langen, Von-
 ne Miller, et Hradstboringer in unum Corp:
 laussoni Fierstmann, et Volder Legistbitor,
 Minnwald und Nampland substantu,
 Gersland 1737. 8. Sic etiam de tempestati-
 bus, praeter ea, quae de Svidnicensi Cap: 4. §. 2.
 p: et de Olfenensi Cap: 5. §. 2. dicta sunt, Gz
 sect: 3. Cap: 5. §. 8. ubi plures auctores ci-
 tantur.

SS. VI

De beneficiis et maleficiis atq. homicidiis
 is supplicibus agunt: Samuelis Heinrici
 Lici Noviforensis, ecclesiae Franciscanensis
 pastoris, deinde Osnensis superintendentis,
 1636. et 72. historia laquei venatoris:
 Masofastige Gruslist von ellisen geystlichen
 ten um 300 Jahren Wochen des jöllischen Jä.
 grad in der List ao 1606. zu Carinthien
 in Osterreich. Lunden O. Vordigten um 1606.
 Osterreich und Lunden O. Vordigten um 1606.
 fündigling des mächtigsten Todtengräbers.
 son. Gruslist und ihre Gesellen, gefallen,
 Lunden 1608. 4. Cff. Luca p. 2234. Vor anse,
 an, verfuhrhalt, und wofür die Infektion in
 Nicht Osterreich kam: samt dem Bericht
 der Execution des Todtengräbers zu Gien
 vom 1656. vom 6 Sept. Carlst. 4. Cff.
 Luca p. 2234. Homicidia et alia scel.
 ra Melchioris Hedloff vulgo Diefz. Mel.
 1654. d. 19. Jan: Ostra supplicio
 affecti, bis prodiere, altera editione cum ef.
 figie ejus in a. nica, Vatik. 4. cujus ti.
 tulus: Melchior Hedloff, omst Diefz, Mel.
 1654. g. altera cum facie tantum
 ligno nica, Ostra. 4. cujus titulus: Mel.
 1654. Hedloff vom Diefz sammt etc.
 Vid Luca p. 2234. sinapii Ostrographia
 D. II. p. 349. Eius effigies in Bibliotheca
 Neapolitana conspicitur. Homicida et

Supplicia Hans Lichbans, Dykman
 samptum Manns Georg et reliqua sc.
 leste familia, ao. 1727 d. 27. Aprilis et
 II. Jul. Walavia morte multata, cum
 figuris aeneis prodierunt Vratissk. 4. duabus
 diversis narrationibq, altera impensis Ep.
 ia Bellgibelii, altera Jacobi Jonisch
 Bibliopolarum Vratislaviensium, quo-
 rum effigies pictae in Bibliotheca Eli-
 sab. servantur. Joh. Samuelis Magni,
 (sect. I. C. 5. 3. 4.) Grolandem innot.
 Lips 80. Proponit, vratissk. 1727. Maij. 1700.
 am simmoltasche Tage. Grol. Glo.
 gun ont. Hrasasolosing. In Vratissk. in
 de. Vratissk. innot. Vratissk. innot.
 4. Christiani Lachmanni Vratissk. et
 Diak. prim. Bregensis, consistoniq. asces.
 foris, + 1727. d. 20. Jun. et 20. Grol. von
 Grol. Martini Schmitts, Grol. von
 Hrasasolosing. innot. Vratissk. innot.
 morring, vratissk. innot. 1727. d. 20. Jun.
 Grol. von 24. Jun. und 25. Sept. d. 20.
 Vratissk. von 24. Jun. Morring an Grol.
 innot. Vratissk. innot. sollbrast 1727.
 von, vratissk. innot. C. Grol. Grol. Pa-
 tentation in 4.

S. VII

Legmen claudant quadam alia mis-
cellanea. Ambrosius Marcellus in expli-
catione Psalmi 291 (supra Cap. 3. §. 2.) ita nescit
narrationem non sicut in libro: Gebüßrinn
Linder, so in Mühlsteinen Linder nicht getar-
ren, auf nicht aus dem Linder von der Mäh-
te auf sein geboren ist, gesessen zu Stadtsip-
in Dillenburg im Jahr 1587. 4. 1587. um 9. Dec-
p. 1. 2. Hies Zeitungen von 2. Jungfrauen,
wie in selben erzählte worden, und nun selbe
zu sich selbst kommen, deren Tage nunmehr
die getarnt, und selbige geboren, und dann
ausgeführt haben, zu Gellendorf bei Hagen
gebürtlich durch Martinum Lathum von Gess-
lorn im Jahr 1587. 4. Historias duas
mirabiles de furore Vatis p. 20. 1591. et
Joh. Funtzio, Bundschinensi, 20. 1592. post
mortem apparentibus et homines graviter
affligentibus, quas Weinichius S. I. Canda-
lus fufissime latine descripsit, exhibet Ca-
lvinus filsiacus germanicus p. 351. 1599
Cf. Henelii filsiogt. renor. Cap. VII. §. 8.
p. 26. Deemonanania. Abtrantischelicht
Jistorit von einem bösen Dämonen. Dämonen
Jungfrauen zu Dillenburg in Dillenburg, durch
M. Tobiam Ceilerum D. L. C. 1600. 1601.
Eisen und Eisen der Dämonen. Hies
Dillenburg in Dillenburg in Dillenburg
Pastorem und Inspectorem, Dillenburg.

ksiaznica@kc-cieszyn.pl